SAYI: 1437 | PAZAR 9 MART 1941 | SENE: 5
TELEFON: Baş M. 20827 İdare M. 23300
TELGRAF: İstanbul Son Telgraf
Sahip ve Başmuharriri: ETEM İZZET BENİCE

SON TELGRAF

EN SON TELGRAFLARI VE HABERLERİ VEREN AKŞAM GAZETESİ

Posta tarihi 1936 | SAYISI 5 KURUŞ | Posta kutusu No.
ADRES: Cağaloğlu Nuruosmaniye Cad. No. 54
ABONE: Senelik: 1400 6 aylık: 750 3 aylık: 400
Gazeteye gönderilen evrak iade edilmez

İhtimaller karşısında Türkiye..

İhtimallerin inkişaf şekli ne olursa olsun Türk millî siyasetinde bir değişiklik olacak değildir. Her ihtimali göz önünde bulunduruyor, ona göre tedbirlerimizi alıyoruz. Harp dışında ve sulha sadık kalmak emelimizdir, fakat herhangi bir tehdit, tecavüz ve talebe maruz kalırsak onu da defedecek kuvvet ve kudretteyiz..

Yazan: ETEM İZZET BENİCE

Bulgaristanın, Alman işgaline uğramasından itibaren; Türkiyeye bakan gözlerin de binbir ihtimali derpiş ettikleri aşikârdır.

Almanyanın, Bulgaristandan itibaren, her istikamette inkişaf edecek niyetleri üzerinde duruluyor ve ihtimaller sayılıyor. Bu ihtimaller arasında, hattâ, Almanyanın Türk - Yunan hududundan Gelibolu şibhiceziresi ve Boğazlar istikametine bir taarruz hazırlaması mevzuuna kadar ileriye sürülen tahmin ve mütalealar vardır. Bununla beraber, Sovyet Rusyanın Bulgarlar hakkında neşrettiği tebliğin, Almanya hakkında bir ihtar olduğunu mütalea mevzuu ittihaz edenler bulunduğu kadar; karanlık bir niyet ifadesi şeklinde tefsir eyliyenler de vardır. Böyle fevkalâde zamanlarda ve her türlü inkişafa müsait vaziyetler karşısında, her türlü tahminin yürütülmesi, her türlü işaanın her vasıtadan istifade edilerek yayılması tabiidir.

Ecnebi matbuatında, radyolarında ve her türlü propaganda ve yayım vasıtalarında sinirleri bozmak, muhakemeleri şaşırtmak, plânları altüst etmek, hedef ittihaz edilecek memlekette teşeddüt çıkartmak için çeşitli yalanlar ve tertiplere de ayrıca geniş ölçüde yer verildiği ve gayret sarfedildiği muhakkaktır. Ancak, bütün bu faaliyetlerin semere vermiyeceği ve tesirsiz kalacağı memleket; daima Türkiye ve Türk halkı olacaktır. Almanlarla Trakya hudutlarımızda, filen komşu olmaklığımıza rağmen; tek Türkün tavır ve hareketinde bir kıpırdanma bile olmamıştır. Bunun tek sebebi; Türkiyenin milli siyasetinin milli şuur halinde çoktan istikrar bulmuş ve bütün dimağ ve kalblerin tek vücut halinde İnönünün şahsında, güvenle birleşmiş olmasındandır.

Herkes biliyor ve inanıyor ki, İnönü ne derse o olacaktır ve onun düşündüğü, onun istediği, onun istiyecekleri, en iyi ve en mükemmel olandır. Bunun için memlekette tam bir vahdet, tam bir inan, tam bir sükûn var. Eğer, hâdiselerin icbarı karşısında bir gün Türk milletine:

— Silâh başına..

Emri verilecek olursa görülecektir ki, mahşeri bir kıyam ile ayağa kalkmamış ve silâha sarılmamış kadın - erkek, çocuk - ihtiyar tek kimse kalmıyacaktır ve Türk milleti heyeti umumiye halinde, tarihinin muazzam kahramanlık ve zafer destanlarına çok daha ileri ve olgunlarını ekliyecek harikalar yaratmasını bilecektir.

Bu itibarladır ki, ihtimallerin inkişaf şekli ne olursa olsun kararını vermiş bulunan Türk milletinin millî siyasetinde hiçbir değişiklik olmıyacaktır. Her ihtimali ve bütün ihtimalleri bir arada göz önünde bulunduruyor, ona göre tedbirlerimizi alıyoruz. Harp dışında ve sulha sadık kalmak emelimizdir. Ne kimsenin toprağında, ne can ve malında gözümüz yoktur. Fakat, herhangi bir tehdit, tecavüz ve talebe maruz kalırsak, onu da tereddütsüz defedecek millî birliğe, kuvvet ve kudrete sahip ve malik bulunuyoruz.

Böyle bir vaziyette, vay bize çatacakların başına geleceğe!.

Cephede çarpışan bir Yunan neferi

Çetin bir muharebeden sonra İtalyanlar yeni mevzilerinden de tardedildi

1000 den fazla esir alındı

Bir çok harp malzemesi iğtinam edildi

Atina 9 (A.A.) — BBC:
133 numaralı resmî tebliğ:

Yunan ordusunun muvaffakiyetleri devam ediyor. Çetin bir harp neticesinde İtalyanlar yeni mevkilerinden tardedilmişlerdir. Binden fazla esir alınmıştır. Çok miktarda harp malzemesi, otomatik silâh ve havan topları iğtinam edilmiştir.

İngiltere ile İspanya arasında

Madrit 9 (A.A.) — BBC:

Dün, Madritte, Büyük Britanya ile İspanya arasında bir ticaret muahedesi aktedilmiştir. Bu muahedeye göre, İspanya İngiltereden buğday satın alabileecektir.

Kadın yüzünden barda kanlı Bir vak'a

Taksimde Kubaryan apartımanında oturan sabıkalı Çakır İzzet gece saat 2 de sarhoş bir halde Galatasarayda yeni Gardenbara giderek artist kadınlara sarkıntılığa başlamıştır. Barın idare memuru Ali Baş, İzzete ihtarda bulunmuşsa da İzzet dinlememiş ve Ali ile kavgaya tutuşmuştur. Bir aralık Çakır İzzet sustalı çakısını çekerek Aliyi yaralamıştır. Yaralı Beyoğlu hastanesine kaldırılmış, Çakır İzzet yakalanmıştır.

KISACA

KOMŞUI

Bulgaristana gelen Alman kıt'aları her gün biraz daha artıyor. Ajansların haber verdiğine göre, daha şimdiden, 150 bin kişiden fazla Nazi askeri, Bulgar topraklarındadır.

Bir telgrafa göre bir kısım Alman pişdarları, Türk ve Yunan hududuna doğru ilerlemektedir.

Bu işleri, bizim mahut arkadaşla görüşüyorduk ta:

— Rahat oturan bir komşu için, komşuluk hakkına bizden çok riayet eden kimse bulunmaz, dedi..

Sonra, elmacık kemiklerini oynatarak:

— Fakat, rahat durmayan komşunun da vay haline, dedi..

İngiltereye Yardım kanunu 31 reye karşı 60 rey ile âyan meclisinde kabul edildi

Kanun yarın Ruzvelt tarafından imzalanarak tatbikine geçilecektir

Bir çok tâdil teklifleri reddedildi

Kanunuesasî ruhunu muhafaza ediyor

Vaşington 9 (A.A.) — BBC. Mösyö Ruzveltin demokrasilere yardım projesi, Senatoda 11 saat devem eden müzakereden ve projenin ehemmiyetini tenzil edebilecek mukabil

(Devamı: 5 inci sayfada)

MECLİS Yarın toplanıyor

Başvekilimizin bütçe hakkında izahatı bekleniyor

Ankara 9 (Telefonla) — Büyük Millet Meclisi yarın toplantılarına başlıyacağından bu sabahki trenlerle birçok meb'us şehrimize gelmiştir.

Yarınki toplantı ruznamesine alınan işler arasında; Ankara şehri su tesisatının Hazine uhdesindeki mülkiyetinin Ankara Belediyesine

(Devamı 5 inci Sayfada)

Japon Hariciye Nazırı Matsuoka

Alman askerlerinin Yunan hududunu geçtiği yolundaki haberler Atinada tekzip edildi

Alman sefirinin Yunan hükûmetine bir ültimatom verdiği de yalanlanıyor

Atina 9 (A.A.)— BBC. Alman sefirinin Yunan hükûmetine bir ültimatom verdiği ve Alman askerlerinin Yunan hududunu geçtiği hakkındaki haberler tekzip olunmaktadır.

Kahirede Eden şerefine bir ziyafet verildi

Kahire 9 (A.A.) — BBC:

Dün, İngiliz sefaretinde, Mösyö Eden ve General Dill şerefine bir ziyafet verilmiştir.

Davetliler meyanında Mısır Başvekili Süleyman Sırrı paşa ile Mısır kabine azası ve Orta Şark İngiliz orduları Başkumandanı General Vavel hazır bulunmuşlardır.

Şarki Akdenizi ve Balkanları gösterir harita

BİR SÜRPRİZ

Bekri Mustafa

Yazan: Osman Cemal Kaygılı

Fevkalâde meraklı yeni Bir Tefrikaya Başlıyoruz.

Birkaç gün sonra
SON TELGRAF'ta

BİR SÜRPRİZ

Hariciye Vekilimiz geldi

Vekil biraderinin cenazesinde bulundu

Hariciye Vekili B. Şükrü Saracoğlu biraderi Rüştü Saracoğlunun vefatı münasebetile bu sabahki ekspresle Ankaradan şehrimize gelmiştir.

Hariciye Vekili Haydarpaşa istasyonunda Vali ve Belediye Reisi

(Devamı 5 inci sayfada)

Tramvaylarda yeni bilet tarifesi yarın başlıyor

Yarından itibaren daha pahalı seyahat edeceğiz

Tramvaylarda yeni fiat tarifesinin tatbik olunmasına yarın sabahtan itibaren başlanılacaktır. Bu tarife ile kıt'a farkı olmaksızın birinci mevkilerde siviller 7 talebe er ve malûller 4 kuruş; ikinci mevkilerde siviller 5 kuruş, bütün talebe, er ve malûller 2 kuruş mukabilinde bilet alacaklardır. Subaylar birinci ve ikinci mevkilerde 5 kuruş vereceklerdir.

Yine yarından itibaren subay ve erlerin ellerinde bulunan abonman karneleri geçmiyecek, bu karneler üç ay müddetle hareket dairesince para ile değiştirilecektir.

Aktarma biletler ve aylık karneler de 4 nisanda başlıyacaktır.

Millî Müdafaa Vekâleti halka teşekkür ediyor

Verilen hediye ordu birliklerine tevzi edildi

Kahraman askerlerimiz için şehrimizde ve diğer yerlerde hediye edilen kışlık eşyaların hepsi ordu birliklerine taksim ve tevzi olunmuştur. Millî Müdafaa Vekâleti bu münasebetle aşağıdaki tebliği neşrederek halkımıza teşekkürde bulunmuştur:

Millî Müdafaa Vekâletinden tebliğ edilmiştir:

«Memleketin her tarafından orduya kışlık hediye olarak verilen dokuz bin yün fanilâ, yirmi bin yün

(Devamı 5 inci Sayfada)

30 kuruş için bir arabacı 2 kişiyi vurdu

Eli kamalı arabacı derhal yakalandı

Dün akşam Edirnekapıda 30 kuruş alacak yüzünden kanlı bir vak'a olmuştur:

Edirnekapıda Neslişahsultan mahallesinde Sarmaşık caddesinde kahveci Şevkinin kahvesi önünde İbrahim isminde bir arabacı ile Şükrü ve Sabahattin adlarında iki kardeş 30 kuruşluk bir borcun ödenmemesi yüzünden kavgaya tutuşmuşlardır. İbrahim bir aralık büyük kamasını çekmiş ve her iki kardeşi de ağır surette yaralamıştır. Yaralılar cankurtaran otomobilile Gureba hastanesine kaldırılmışlardır.

İbrahim yakalanmıştır.

TÜRKİYE İcap ettiği an Derhal silâha Sarılacak

Bulgaristanda 150 binden fazla Alman aske ri toplandı

Yunanlılara 24 saat mühletli bir ültimatom verileceğinden bahsediliyor

Yugoslavyanın Almanya ile bir dostluk paktı yapacağı doğru mu?.

Alman öncü kıt'aları Türk ve Yunan hududuna doğru ilerliyormuş!

Hiç kimseden Korkmuyoruz

YUGOSLAVYANIN VAZİYETİ

Balkanlardaki vaziyet günün meselesi olmakta devam ediyor. Muhtelif kaynaklardan gelen haberler birbirlerini tutmamakla beraber, ortada bir takım hakikatler de vardır. Müstakil Fransız Aajnsının bildirdiğine göre, Almanların Bulgaristandaki ileri hareketlerini tâcil etmelerine ve Yugoslavyaya yaptıkları tazyiki artırmalarına işaret eden gazetelerin umumiyetle zannettiklerine göre Yugoslavya bitaraflığını ilân edecek, fakat Berlinle dostluğunu takviye eyliyecektir.

24 SAATTE ANLAŞILACAKMIŞ

Deyli Telgraf gazetesinin Belgratta siyasi bir mahfilden öğrendiğine göre, Belgradın bu sıkı bitaraflığı ve mihverle dostluğu 24 saat içinde ilân edilecektir. Almanya ile Yugoslavyanın ayni zamanda ve hemen hemen ayni mealde birer beyanname neşretmesi ve Berlinin beyannamesinde Belgrada karşı sulhperverane maksatlar beslediğini bildirmesi beklenmektedir. Nihayet gazeteler, Yugoslavyanın mes'uliyet

(Devamı 5 inci Sayfada)

BALKANLARDAKİ VAZİYETE UMUMİ BİR BAKIŞ

Yugoslav Hariciye Nazırı Markoviç

Buhran sınırımıza yaklaşırken

İstanbul ve civarında oturan vatandaşların vazifesi

FALİH RIFKI ATAY'IN BİR MAKALESİ

(Yazısı 5 inci sahifede)

ÇERÇEVE

Gaye ve usul

NECİP FAZIL KISAKÜREK

Kalem sahibi bir dost bana aynile dedi ki:

— Harbin başındanberi bütün teşhislerin harfi harfine çıktı. Hattâ gözler yalnız garp istikametine mıhlı dururken sen boyuna «Balkanlar, Balkanlar!..» diye tekrarladın... Ve hattâ Balkanlarda muhtemel bir ihtilât için 1941 ilkbaharını bekliyenlere karşı da (İlkbahar serabı) diye bir yazı yazdın; hareketin ilkbahardan evvel de patlak vermesi ihtimalini büyük mikyasta kabul ettin. İlmi manada ilkbahar martın 22 sinde başladığına göre dediklerin hattâ kış çerçevesi içinde ve aynile çıkmış oluyor. Kuzum, sen peygamber misin?.

Sevgili okuyucu!.

Bana aynile söylenmiş bu lâkırdının sonundaki yersiz, manasız ve imkânsız mukayeseyi kaydetmek küçüklüğüne düşeceğimi zannetmeyiniz!. Ona verdiğim cevabı siz de duyarsanız, o son sözü niçin kaydettim, anlarsınız:

— Ben basit bir insanım!. Ve peygamber olmadığım şöyle dursun; peygamberin ahkar kölesi olmaktan büyük rütbe tanımıyan, buna rağmen her manevî rütbeye tepeden bakan bir insanım!. Dediklerimin harfi harfine çıkmış olduğu hakikatine gelince; elbette ki bunun tasdiki, müstağni olduğum bir ihtiyaç değil. Zira insan benim gözümde, Allahın verdiği imkânlar dahilinde gaibin ve meçhuller âleminin fatihliğinden başka hiçbir asli faaliyete sahip olmıyan üstün yaradılış... İşte benim kafama göre bu fatihlik misyonunun en büyük kahramanı san'atkâr, memleketimizde uzun zaman (Tavukpazarı şairi!.) klişesi altında bedbaht bir müvazenesiz farzedilirken, benim gözümde daima ulvî ve hakiki idrak makamının sahibi olmak değerini kaybetmedi. Ve işte ben bu değere doğru, gündelik adi politika tekerlemeleri dışında, bir san'atkâr görüş ve sezişini temsil etmeğe çalıştım. Ve bu mevzuda, muvaffakiyetin hesabı verilemiyecek tepeden inme düşeşler yerine, tezatsız bir selim akıl ve köklü seziş örgüsünü dokumak hevesine düştüm.

Demek ki ben bütün gayretlerim içinde, ne peygamberlik gibi mutlak bir ulviyete namzet, ne de falçılık gibi mutlak bir süfliyete mahkûm, fakat sadece san'atkâr insanı bütün imtiyazlarile canlandırmaktan başka bir gaye ve usul gözlemedim.

HADİSELER KARŞISINDA SON TELGRAF

35 KURUŞA

ARPA

Piyasaya, yalnız arpadan çekilmiş, kilosu 35 kuruşa kahve çıkarılmış. Yalnız arpadan mâmul kahve pek içtiğimiz şey değildir. Filvaki, bizim kahvecinin getirdiği kahveler sırf Yemen kahvesi değil amma, her halde yalnız arpadan da ibaret değil...

Ya, nedir, diyeceksiniz?.

Arpadan gayri, bütün zahire nevilerinden birer avuç ihtiva ediyor!

NAMUSLU YANKESİCİ

Bir yankesici, bir vatandaşın para cüzdanını aşırmış, bakmış ki, içinde bir takım evrak ta var. Mal sahibinin adresine, bu evrakı geri göndermiş..

Gazeteler, namuslu yankesici serlâvhasiyle, bu hâdiseden bahsediyorlar.

Halbuki, evrakı muhafaza edip, parayı geri göndermeli idi. Çünkü, şimdi, kâğıt çok daha nadir ve kıymetli bir meta haline gelmedi mi?

PEYNİRDEN ZEHİRLENDİ

Bir gazinocu, yediği beyaz peynirden zehirlenmiş!. Allah Allah, insan beyaz peynirden nasıl zehirlenir, diye şaşıyorsunuz, değil mi?.

Hayır, ben buna şaşmıyorum: Bu vatandaş, bu zamanda beyaz peyniri nasıl ve nereden bulabilmiş, dive, şaşıyorum.

YUVA KURAMIYANLAR

Gazeteler, bilmem hangi Amerikalı kadın artistten şöyle bahsediyorlar: Yuva kurmıya muvaffak olan yegâne artist!.

Demek ki, sinema yıldızları, ev bark, yuva kuramıyan veyahut kurmak istemiyen garip mahlûklardır.

Haydi, diyelim ki, bu halleri kendilerine aittir. Fakat, düşünce, telâkki, ve hayat tarzları seyircilere de sirayet ediyor. Bu, fena.

KADINLARI MÜDAFAA

Nizamettin Nazif, «Kadınları müdafaa ediyorum» serlâhalı bir yazı yazmış.. Ben, kadınların yerinde olsam, bunu, bir izzeti nefis meselesi yaparım. Çünkü, sayın bayanlarımızın bir erkek muharrir tarafından müdafaaya ihtiyaçları var mı?.

Olsa olsa, biz erkekler, biribirimizi muhterem bayanların hücumlarından kurtarmak için müşterek müdafaa tertipleri almıya muhtacız!

AHMET RAUF

Bir yılan hikâyesi

Ayakkabı fiatlarına bu hafta nihayet fiat konabiliyor!

Aylardır bir türlü fiat konulamıyan ayakkabılara nihayet önümüzdeki hafta içinde fiat tesbit edilerek bu işin kat'i surette halledileceği öğrenilmiştir.

Sümerbank Beykoz fabrikası ile Ayakkabıcılar Cemiyeti çocuk, erkek ve kadın ayakkabılarından üçer nümune hazırlamıştır.

Hususî ayakkabıcılar da bu şekilde nümuneler yapmaktadırlar. Komisyon bu nümuneleri ve maliyetlerini tetkik edecek ve sınıflara ayırarak hepsine ayrı ayrı fiatlar koyacaktır. Lüks olmıyan ayakkabılar 5 - 10 lira arasında satılacaktır.

Ticaret kimyahanesi genişletiliyor

Değirmenler Ofisi tarafından kiralandığı için, Ticaret Vekâleti değirmenlerdeki istihsalâtın sıkı bir kontrolden geçirilmesini bildirmiştir. Bu hususta şehrimizde bulunan Ticaret Vekâleti kimyahanesinden istifade edilecek ve tahliller burada yapılacaktır.

Kimyahanenin genişletilmesi için hazırlıklar yapılmaktadır. Bundan sonra değirmenler ve fırınlardaki unlar Ofis memurları tarafından da kontrol edilecektir.

KÜÇÜK HABERLER

VİLÂYET ve BELEDİYE:

★ İstanbul Belediyesi Memurin Kooperatifinin yağ tenekelerindeki etiketlerde «İstanbul Belediyesi» kelimelerinin büyük harflerle yazılması yağ imalâtında Belediyenin de iştiraki bulunduğu hissini verdiğinden badema bunların da küçük harfle yazılması Belediye Reisliğinden Kooperatife bildirilmiştir.

★ Şehir Tiyatrosunun Şişhane bahçesinin bulunduğu yerde yapılması düşünülmektedir. Bu tasavvur kat'i bir şekil almamakla beraber bu husustaki tetkikler devam etmektedir.

TİCARET ve SANAYİ:

★ Dün yabancı memleketlere 160 bin liralık yerli mahsulümüz ihraç edilmiştir. Bu ihracatla Alamnyaya kayısı çekirdeği, diğer memleketlere tütün, balık gibi maddeler gönderilmiştir.

★ Fiyat Mürakabe Komisyonu süt ve yoğurt fiyatlarına narh koymak üzere esaslı tetkikler yaptığı öğrenilmiştir.

★ İktısat Vekâleti dün bir tebliğ neşrederek çimentoların cinslere göre satış bedellerini tesbit etmiştir.

★ Gümrüklerde bulunan 1470 çuval kahvenin bölgeler arasında taksimi yapılmıştır. Bu taksime göre İstanbula 1030 çuval, İzmire 440 çuval kahve düşmektedir Bunların çıkarılması için emir beklenmektedir.

★ Başvekil dün ithalât tacirlerini kabul ederek dertlerini dinlemiş ve dierktifler verimştir.

MÜTEFERRİK:

★ Hataydaki tarihî eserler Maarif Vekâletince tetkik ettirilecektir.

★ Fatihte oturan 11 yaşında Feridun dün sabah Aksarayda koşarken düşerek sol kolunu kırmış ve Cerrahpaşa hastanesine kaldırılmıştır.

★ Tıbbiyeliler bayramı hazırlanan programa göre önümüzdeki ayın on üçüncü günü merasimle tes'it edilecektir.

★ Dört beş gündenberi şehrimizde bulunan Millî Müdafaa Vekili Saffet Arıkan Ankaraya dönmüştür.

Tetkiklerini bitiren Dahiliye Vekili Faik Öztrak bu akşam Ankaraya gidecektir.

★ Bakırköy Akıl hastanesinde lâboratuar şefi Halil Neş'eti öldürmiye teşebbüs ettiği iddia olunan sabık hademelerden Muhsin Karaduman adiyen tehditten üç gün hapse mahkûm olmuştur.

HALK Filozofu

Konuşmada marifet gerekl

Bulgar matbuatının edasında, efendilerinin koltuğuna sığındıkları gündenberi, bir garabet hasıl oldu. Tuhaf konuşuyorlar, tuhaf söylüyorlar; sanki, birkaç basamak merdiven üzerine çıkmışlar, yahut, bir mermer balkondan dünyayı seyre dalmışlar gibi...

Bu kadar mı yükseldiler, belki; nihayet manevî irtifalar ve mesafeler de bir telâkki meselesidir.

Çok üstün perdeden, yukarıdan, bir hususî jest, bir garip eda, bir tuhaf mimiklerle konuşuyorlar.

Efendilerinin dahi teminatına, boş veren Türkiyeye karşı, âdeta, müşfikane bir tavır takınarak:

— Bulgaristanın, Türkiyeden hiçbir talebi yoktur, diyorlar.

Sanki, Bulgaristanın Türkiyeden talebi var, deselerdi, matem tutacak, kırk gün kırk gece düşünecek, encamımızın hayırlı olması için yağmur duasına çıkacaktık.

Konuşurken, muhatap seçmekte, muhatab bilmek ve tanımakta çok marifet gerek!. Ârife tarif ne hacettir, amma, biz, bir kere daha içimizdekini dökmeyi faydadan hali bulmadık.

REŞAT FEYZİ

İstanbul köylerinin kalkınması

Vilâyet Köycülük Bürosu, köylerin kalkınması için yeni bir iş programı hazırlamaktadır. Program hazırlanırken bilhassa mahallî imkân ve ihtiyaçlar göz önünde bulundurulmaktadır. Köylerde ziraatin, el dokumacılığının ve maarifin tevsiine ve taammümüne çok itina edilecektir.

İstanbula bağlı 16 kazanın on birinin köyleri vardır. Köylerin sayısı 305 olup bunlardan iki yüz elli beşinde köy kanunu tatbik edilmektedir.

Bu köylerin mecmu nüfusu 125,000 dir.

Gülhane müsamereleri

Gülhane tıbbî müsameresi evvelki gün saat 17,30 da Profesör Doktor Nüzhet Şakirin Reisliğinde toplanmıştır.

Toplantıda: Henoh Pürpürası: Prof. Kemal Hüseyin.

Nadir ihtilâtlı bir kolit Ulserenz Girav vak'ası: Prof. Kemal Hüseyin.

İsna aşerde bir iğne: Prof. Murat Cankat.

Sempatektomi lomber ile iyi olmuş sakda atomik karha: Profesör Murat Cankat.

Röntgen tedavisile iyi olmuş bir kromea kanseri: Dr. Şücaeddin.

Şark Çıbanı: Doktor Hakkı Salman.

Bir Eritem annüler santirifüj vak'ası: Dr. Hakkı taraflarından takdim edilmiştir.

Yeşilaylıların içtimaı

Yeşilay Gençlik Şubesi Umumî Kâtipliğinden:

İkinici aylık toplantımız 9 Mart Pazar günü saat 14 de Eminönü Halkevinde yapılacaktır. Muhterem âzamızın teşrifleri rica olunur.

Günün meselesi:

Beyoğlunda yeni yapılacak yollar

Hazirana kadar inşaatı ikmal edilecek yollar tesbit edildi

Hazirana kadar tamamlanacak olan yeni yol inşaatı hakkında Vali ve Belediye Reisi Lûtfi Kırdar dün Belediye Fen Müdürü ile görüşmüş ve bazı direktifler vermiştir. Şişhane ile Gazi Köprüsü arasındaki yolun derhal açılması kararlaşmıştır.

Yolun Şişhane başındaki bir kısmı esasen açılmıştır. Buradan aşağıya doğru sağdan açılacak yol köprüye kadar genişletilecektir. Bu kısımdaki birçok binalar ve arsalar istimlâk edilmiştir. Kalanlar da kısa bir zamanda istimlâk edilerek yıkılacaktır.

Buradaki faaliyet hazirana kadar tamamen ikmal edilmiş olacaktır. Dağcılık klübü yanından Dolmabahçeye inen asfalt yolun da 25 metre genişletilmesine başlanmıştır. Dağçılık klübü karşısında yolun başlangıcına tesadüf eden kısımdaki gazino ve kilise bahçesi istimlâk edilmiştir. Gazino yıkılmaktadır. Yol bu taraftan Dolmabahçeye kadar genişletilecektir. Bu yol refüjlü olacaktır. Altıncıdaire ile Şişhane arasındaki cadde de yakında genişlemiş olacaktır.

Lünapark gazinosunun bahçe duvarları geriye alınacaktır. Altıncıdaire yanından Tünele çıkan yolun da bugünlerde tevsiine başlanacaktır. Burası Altıncıdaire bahçesinin duvarları geriye alınarak tevsi olunacaktır. Yolun alt kısmında Altıncıdairenin karşısına düşen yerdeki binalar ileride istimlâk edilecektir.

Taksim - Harbiye ve Taksim - Sıraselviler yollarının asfalt olarak inşası da haziran nihayetine kadar bitirilecektir. Bu yolların asfalt inşasına nisan ortasında başlanacaktır.

Ekmeğin ucuzlatılması için 1,5 milyon lira fedakârlık

Hükûmet, bir çuval undan almmakta olan 146 kuruş müdafaa vergisini 100 kuruşa indirmekle 1,5 milyon lira fedakârlıkta bulunmuştur. İşte bu suretle ekmek fiatı yarın sabahtan itibaren 20 para ucuzlamış olacaktır.

Kadın çorapları için beyanname verilecek

Kadınların giyecekleri ipek çorapların cins ve evsafını tayin eden yeni bir nizamname neşrolunmuştur. Bu nizamnameye uygun olmıyan çorapların satışı menolunacak ve tacirler 1 ay içinde ellerindeki eski nizamnamelere göre yapılmış çoraplar için beyanname vereceklerdir.

Vilâyetimizde 30 nahiye müdürü terfi edecek

İstanbul Vilâyeti dahilinde terfie hak kazanmış olan Nahiye Müdürleri tesbit edilmektedir. Şimdiye kadar 30 nahiye müdürünün terfie hak kazandığı anlaşılmıştır. Tetkikler bittikten sonra hazırlanacak liste Vekâlete gönderilecektir. Naniye Müdürleri haziran başında terfi edeceklerdir.

Silivri Boğa istasyonu genişletilecek

Vilâyet tarafından Silivride tesis edilmiş olan damızlık boğa istasyonu bu sene genişletilecektir. Bu yıl açılacak hayvan sergilerinden yeni yavrular mübayaa etmek üzere tahsisat ayrılmıştır. Bunlar büyütüldükten sonra köylere dağıtılacaktır.

ADLİYE ve POLİS

Harbiye tramvayında başlayıp Ankarada biten aşk macerası!

13 yaşındaki sevgilisini rızasile kaçıran bir terzi tevkif edildi

Bir kız kaçırma ve tecavüz hâdisesinin tetkikine dün Müddeiumumilikçe başlanmıştır. Vak'a şudur:

Validehanında terzilik yapan Orhan isminde bir genç 13 yaşında Naciye isminde bir kızı Ankaraya kaçırmış ve bir ay kadar orada kaldıktan sonra Naciyenin babasının şikâyeti üzerine yakalanarak İstanbula getirilmişlerdir.

Orhan kendisini müdafaa ederken:

— Kızla Harbiye tramvayında tanıştık. Seviştik. Sonra da anlaşarak Ankaraya kaçtık. Orada arkadaşım Ahmedin evinde bir ay kaldık. Naciyeyi zorla kaçırmadım. Bu buluşmadan doğan neticeye göre kendisile evlenmeğe razıyım. O da bu arzumu kabul ediyor, diyordu.

Fakat kızın yaşı küçük olduğundan Naciyenin muvafakati Orhanı cezadan kurtaramamıştır. Müddeiumumilik tahkikatını yaptıktan sonra suçluyu Sultanahmet birinci ceza mahkemesine vermiş ve mahkeme de müdafaasını kabul etmediği için hakkında tevkif kararı vermiştir.

Tıbbî ecza için stok

Romanyadan mühim miktarda eczayı tıbbiye getirtiliyor

Romanyadan şehrimize mühim miktarda eczayı tıbbiye getiriliyor. Tunanın donması üzerine Romanyada kalan mühim miktarda eczayı tıbbiyenin önümüzdeki hafta şehrimize geleceği haber alınmıştır. Sıhhat Vekâletine ait olan bu ilâçlar Kızılay vasıtasile memleketin her tarafına tevzi olunacaktır. Bundan başka diğer memleketlerden de yakında yeni partiler gelecektir.

Kızılay bu ilâçları tevzi ettikten sonra ilerideki ihtiyaç için yeni stoklar da vücude getirecektir.

Amerika'ya sipariş edilecek hortumlar

İtfaiye için Amerikaya hortum sipariş edilmek üzere Vilâyet bütçesinin masraf kısmından diğer bazı işlere ayrılan paralardan da istifade edilmiştir. Bu yüzden Vilâyet masraf bütçesinde yeniden münakale yapılması icabetmektedir.

Vali bu hususta alâkadarlara lâzım gelen direktifleri vermiştir. Bazı maddelerdeki tahsisatlar azaltılacaktır.

Konvansiyonel treninde gecikmeler

Son günlerde Avrupadan Sirkeciye gelen Konvansiyonel treni vaktinden asgari beş altı saat geç gelmektedir. Bunun sebebi Bulgaristan hududundaki kontrollerin çok sıkı ve geç yapılmasıdır.

Cadde ve sokaklara numara konmıyacak

Bazı şehirlerimizde ve kasabalarımızda mahalle, cadde ve sokak isimlerinin daire ve numara ile gösterildikleri anlaşılmıştır. Bunun birçok yanlışlıklara sebep olduğu halkımızın daire ve numaraları bellemekte bir hayli müşkülât çektiği görülmüştür. Bunun üzerine Dahiliye Vekâleti bütün yurtta mahalle, cadde ve sokakların numara konmıyarak yalnız isimle anılmasını kararlaştırmış ve bu kararını vilâyetlere bildirmiştir.

Un için fırıncılara vesika veriliyor

Bütün değirmenler Toprak Ofisi hesabına işlemeğe başlamıştır. Fırınlara verilecek un mikdarlarını da Ofis tesbit edecektir. Ofis her fırının ihtiyacını ayrı ayrı tetkik edecek ve kendilerine hergün alacakları un miktarı hakkında bir vesika verecektir. Fırınlar bu vesikalarla değirmenlerden un alacaklardır.

Köy muhtarları için kurslar açılıyor

Vilâyetimize bağlı bütün köylerdeki köy muhtarları ve köy kâtipleri için bu sene de kurslar açılacaktır. Bu kurslarda muhtarlara ve kâtiplere işlerini iyi idare etme usulleri öğretilecektir.

DIŞ POLİTİKA

Amerika yardım lâyihası

Yazan: Ahmet Şükrü ES

Amerika tarafından demokrasi devletlere yapılacak olan yardım lâyihası parlâmentodan çıkmıştır. Âyanın hariciye encümenine gönderilmişti. Hariciye encümeni, bir hafta kadar müzakereden sonra lâyihayı sekiz reye karşı on iki rey ile kabul etti. Ve lâyihadan sonra sonuncu merhale olan âyanın umumî heyetine geldi. Umumî heyetin bir ve nihayet bir haftalık müzakereden sonra lâyihayı kabul edeceği zannediliyordu. Fakat pazartesindenberi, müzakere üçüncü haftasına girmiş bulunuyor ve cumartesi günü üçüncü hafta da nihayetlenmiş.

Amerika âyan meclisi, ittifak teşkil eden kırk sekiz hükûmetin her birinin iki azasından tercüme etmektedir. Yani mevcudü de altıya baliğ olan bir meclistir. Şingtondan bildirildiğine göre, lâyiha lehinde elli iki öyan azası verecektir. Gerçi bu, lâyihanın kabulü için kâfi bir ekseriyettir.

Muhtelif azalar, boyuna teklifleri ileri sürerek müzakereleri uzatmaktadırlar. Hattâ son günler içinde alınan haberlere göre, bazı meb'uslar, kürsüden uzun kitaplar romanlar okuyarak günler ve saatlarla müzakereyi uzatmak niyetinde olduklarını bildirmişler.

Filhakika Amerika âyanında müzakere usulleri böyle bir obstrüksiyonun yapılmasına elverişlidir. Bunun önüne geçmek bir çare, «kifayeti müzakere» kararıdır. Halbuki bu karar âyan meclisin iki sülüs ekseriyeti ile verilebilir. Doksan altı meb'usu bir meclis içinde elli iki rey ile bir kararın verlebilmesi kâfi bir ekseriyet teşkil etmektedir. Obstrüksiyon tâbiyesinin önüne geçebilmek için elli azaya on iki azanın daha iştirak etmeleri lâzımdır.

Hükûmet için bu şartlar altında takip edilecek iki şık vardır:

1— Obstrüksiyoncuların yorulacakları bir zamana kadar müzakerelerin devamını göze almak, beklemek,

2— Tadil tekliflerinin bazılarını kabul ederek lâyihanın lehinde iki sülüs ekseriyet temin edecek taraftar bulmak.

Anlaşlıyor ki hükûmet ve ayandaki taraftarları şimdi bu ikinci yol üzerinde yürümektedirler. Filhakika muhtelif azalar tarafından birçok tadil teklifleri ileri sürülmüştür. Hükûmet, bunlar arasında lâyihanın esasına en az dokunanları seçmeğe çalışmakta. Meselâ bir teklif, Cumhurreisinin salâhiyetlerinin biraz daha tahdidini ileri sürmektedir. Diğer bir teklif, ayan ve meb'usan meclislerini yardım kararlarına iştirak ettirmektedir. Üçüncü bir teklif, âyan ve meb'usan meclislerinin kararlarile salâhiyet müddetini 1943 haziranından evvel nihayetlenebileceği hakkındadır. Malûmdur ki meclis tarafından kabul edilen şekle göre, Cumhurreisine verilen salâhiyetler 1943 senesi haziranına kadar devam edecektir. Ve o tarihten evvel salâhiyetlerin nihayetlenmesi bahis mevzuu değildir. Bazı âyan azaları her iki meclisin kararile bu müddetin kısaltılmasını ileri sürmüşlerdir.

Hükûmet bu tadil tekliflerinden birini veya birkaçını seçerken, birkaç noktaya dikkat etmek mecburiyetindedir:

1— Evvelâ tadil teklifi, lâyihanın esasını değiştirmemelidir.

2— İkincisi teklifi kabul etmek suretile gösterilecek fedakârlığa mukabil, hiç olmazsa lâyihanın meclisten geçmesini temin edecek bir ekseriyet elde edilebilmelidir.

Bu izahattan anlaşılacağı üzere lâyihaya aleyhtar olan kırk altı âyan azasından hiç olmazsa on beşinin iyi niyet sahibi kimseler olmaları lâzımdır. Yani lâyihanın esasını kabul etmekle beraber ve bu noktasında gördükleri mühim zurlar dolayısile, lehte rey vermiyen azalar olmak icap eder.

Herhalde muhalefetin müfrit infiratçılardan ibaret olmadığı anlaşılmaktadır.

Diğer taraftan infiratçıların obstrüksiyon oyununu oynarken dikkat edecekleri ehemmiyetli bir nokta da efkârı umumiyedir.

(Devamı 5 inci Sayfada)

Son Telgrafın Edebî Tefrikası: 51

BİLLÛR KÖŞK

BÜYÜK AŞK ROMANI

SELÂMİ İZZET

Pertev Dayı yine güldü:

— Can sıkıntınızı şu yamaca bırakın... Sırtınızdan bir ağır yük atar gibi, canınızın sıkıntısını fırlatıp atın!..

— Kolay mı bu?.

— Elbette kolaydır...

— Ya atmak istemiyorsam..

— Korkmayın, dönüşte attığınız yerde bulursunuz, kimse almaz.. Fakat Allah rızası için bu güzel günün keyfini çıkarınız, bugün geri gelmez... Giden hiçbir gün, hiç bir an geri gelmez Afife hanım... Bugün de fevkalâde bir gün... Bu güzel günün zevkine varınız..

— Kabil olsa...

— Kabildir, istenen her şey kabildir Afife hanım..

Sustu. Bir müddet gene sessiz yürüdüler. Bir müddet sonra Pertev Dayı:

— Afife hanım dedi, Jan Jak Rusu'yu tanır mısınız?

— Tanırım.

— Her halde «İtiraflarım» eserini okumamışsınızdır.

— Hayır, okumadım.

— Evlendikten sonra okumanızı tavsiye ederim.

Afife içini çekti:

— Öyleyse ömrümün sonuna kadar okuyamıyacağım.

— İşte bu bilinmez!. Neyse, şimdi size bir hikâye anlatayım. Jan Jak Ruso on dokuz yaşında iken böyle dağlık ve açıklık bir yerde oturuyordu. Bir sabah tıpkı böyle bir yolda gezerken iki güzel kıza rastladı. Bunlardan biri Bayan Graffenried öteki Bayan Galleydi... Bu iki güzel kız ata binmişler, Tur'a gidiyorlardı. Fakat bir aka rsuyun önünde atlar ürktü, bir türlü suyu aşamıyorlardı.

Afife gülümsiyerek sordu:

— Masal mı bu?.

— Hayır masal değil, hakikat... Jan Jak hayvanların yularından tuttu, suya daldı ve kızları öteki kıyıya geçirdi. Genç kızlardan biri teşekkür makamında Jan Jakı atının terkesine bindirdi, beraber Tur'a götürdü. Jan Jak bütün günü o iki genç kızla beraber geçirdi. ikisine de âşık oldu, akşam geç vakit anlardan avrıldı ve bir daha yüzlerini görmedi..

— Ne güzel bir hikâye...

— Jan Jak «itiraflarım» da bunu öyle güzel anlatır ki, durunuz bakayım..

Biraz düşündü sonra mırıldandı:

— ... Otlar ve çiçeklerle bezenen toprak ağır kuşanmıştı, son bülbüller durmadan şakıyordu...

Pertev Dayı başını salladı:

— Yirmi yaşında iken kitabın bu parçasını belki bin kere okumuştum. Fransızcasını ezbere bilirim. Jan Jak Russo'nun bahsettiği gün işte bugüne benzer. Bugün gibi o gün de çayırlar çiçeklenmiş, bülbüller son nağmelerini şakıyormuş. Bana 1731 yılında imişiz gibi geliyor Afife Hanım. Jan Jakın bir genç kızın atının terkesinde Tura doğru yol aldığı gündeyiz sanki..

Bu hikâye Afifenin hoşuna gitmişti, can sıkıntısı geçer gibi olmuş, yüzü gülmüştü. Jan Jakın dediği gibi:

«O yaşta büyük kederler uzun sürmez».

Düzlüğe çıktılar. Ortalık reçine korkuyordu. Uzaktan hazin bir türkü duyuluyor, sürülerin çan seslerine çoban köpeklerinin havlamaları karışıyor.

Arabaya binerken Afife:

— Bugün cidden güzel! diye mırıldandı; bugün bende eski bir hatırayı canlandırdı.

Pertev Dayı bu hatıranın ne olduğunu derhal anladı. Fakat anlamamış gibi:

— Sahi mi? dedi.

Afife gülümsedi:

— Geçen sene bugün, tam burada, yolun burasında sizinle münakaşa etmiştik... Siz belki unuttunuz, fakat ben unutmadım, hâlâ hatırımdadır.

Afife biraz durdu, düşündü, başını salladı:

— O zaman ne budala imişim!... Manasız yere inat ettim, bana darıldınızdı...

— Kat'iyyen darılmadım.

— İnkâr etmeyiniz, o günden sonra aramıza bir soğukluk girdi, aramız açıldı... Bundan ben zarar gördüm... Eğer aramız açılmamış olsayıd sizinle dost olacaktık, ben de şimdi utandığım, beni bedbaht eden potlar kırmamış olacaktım.

Pertev Dayı güldü:

— Adam sen de dedi, ortada mühim bir hâdise yok, siz izam ediyorsunuz... Ben de o gün lüzumundan fazla suratsız ve aksi idim... Fakat madem ki bugün hatalarımızı biribirimize itiraf ettik, artık barışıp dost olabiliriz.

Afife mavi nemli gözlerini Dayının gözlerine dikti:

— Sahi barıştık mı?

— Esasen ciddî darılmamıştık ki,

Afife elini uzattı:

— Şu halde dostuz?

Pertev Dayı kocaman avuçları içine uzatılan minimini eli aldı, hürmetle dudaklarına götürdü ve boğuk, heyecanlı bir sesle:

— Dostuz dedi, bana hakikî bir dost olarak güvenebilirsiniz. Ben hem dostum, hem de göründüğünden çok daha fazla müşfik bir dostum!..

Araba Alemdağına doğru yol alıyordu. Yaklaşıyorlardı. Biraz sonra ötekileri bulacaklardı.

(Arkası var)

AVRUPA HARBİNİN YENİ MESELELERİ

Veygand muamması..

Yazan: ALİ KEMAL SUNMAN

Jeneral Veygandın ne yapacağı sözleri bugünlerde yine tazelendi. Kendisinin Vişiye gittiğinden, gideceğinden, Mareşal Peten görüşeceğinden bahsedildi. Ne olursa olsun General her halde şimdi Afrikadaki kuvvetleri elinde tutmakla Fransaya büyük bir hizmet ettiğine kani bulunuyor. Bu askerlik hayatının şu zamanları onun için az acı olmadı. Afrikada devam eden hürbir cereyanına karşı General Veygand Vişi hükûmetinin nüfuzu ve itibarını korumak işi ile meşgul o tarafa gitmiş bulunuyordu. Zaman geçtikçe Fransız kıtalarının eski başkumandanı nasıl bir haleti ruhiye içinde bulunuyor?. diye merak edilebilir. Fakat 16 haziranda silâhını teslim etmekle zararın neresinden dönülürse kârdır düşüncesile hareket etmiş oluyordu. General Veygand o zaman daha fazla mukavemetin askerlik ilim ve fenninin göre hem imkânsız, hem de faydasız olduğu neticesine varmıştı. Hususile artık İngilterenin Alman taarruzlarına karşı kendini müdafaa edebileceğine inanmıyor görülmeyince Fransanın Mareşal ile generalleri galip Almanyadan mütareke istemekten başka çare bulamamışlardı. Dokuz ay evvelki acıklı vekayi unutulur şey değildir.

Şimdi şimali Afrikadaki kuvvetleri elinde tutan General Veygandın şimdiye kadar bekleyipgörmüşlüktan sonra ne yapacağı keyfiyeti ilerisi için mühim bir mevzu olmakta devam ediyor. Bunu Amerikalılar da çok merak etmişler. Saklar ki Birleşik Amerikanın gizli menbalarından bazı malûmat sızdığı görülmektedir. Bunlara bakılırsa sabık başkumandan Fransanın silâhını teslim etmekle olmakla büyük bir hataya düştüğünü, çünkü İngilterenin mukavemeti ile haziran vekayiinin geçmiş ve değişmiş bulunmasını düşünerek müteessirdir. General Veygand Afrikada Fransanın elinde bulunan arazinin küçük bir parçasının bile herhangi bir tarafa verilmesine razı olmayacağını evveldenberi anlatmıştır. Bu itibarla İspanyaya Fas'ın bir yer verilmesi gibi ihtimallerin önüne geçilmek istenmiştir. General Veygand bu gibi fedakârlıklara tamamile muhaliftir. Onun bu kadarı kâfi görülmemiştir. General Veygandın vazifesinde asıl şayanı dikkat olan şey kendisinin hür Fransa hareketine iştirak edip etmiyeceği, Afrikada elindeki kuvvetleri bir ne maksatla kullanabileceği-

Zararın neresinden dönülürse kârdır, düşüncesi her vakit doğru çıkmıyabilir..

ile de bu şöhreti artmıştır. Bununla beraber görünürde geçimsizlik yoktu. Fakat Cenevrede her iki taraf birbirinden memnun olmuyordu. O zamanki Cenevre müzakereleri Laval ile Eden arasında nazik safhalar geçirmiştir.

İşte Fransanın silâhını teslim etmesindenberi ise Lavalin Almanya ile anlaşmak için uğraştığına dair kaç zamandır türlü haberler birbirini takip edip durmuştur.

Laval Fransanın mihver devletlerile beraber olmasına çalışmıştı. Fakat Avrupa kıt'asındaki mağlûp Fransanın başında bulunan ihtiyar Mareşal başka türlü düşünmekte, başka türlü duymaktadır. Mareşal Peten haziranda Almanlarla mütarekeyi kabul etmişti. Fakat bunu Fransayı uğramış olduğu felâketten mümkün olduğu kadar az zararla kurtarabilmek ümidi ile kabul ediyordu. Yoksa galip ile mağlûp arasında herhangi bir anlaşmanın ne demek olacağını bilmez değildi. Böyle bir anlaşma galip tarafa büsbütün teslim olmak demektir. Halbuki eski müttefiki İngiltere aleyhine Fransanın herhangi bir harekette bulunmaması, bir de Fransız donanmasının Almanlara ve İtalyanlara - çünkü ikisi de aynı suretle galip mevkiinde bulunuyorlardı - hiç bir suretle teslim edilmemesi Mareşalin daima müdafaa ettiği iki büyük esas olmuştur. Fransanın mütareke akdetmesi ve artık Avrupada Almanlara karşı mukavemetten vaz geçmiş bulunması eski müttefik İngiltereyi memnun eder gibi olamazdı. İngiliزler, ihtiyar vatanperver Mareşal bu hususta yanlış yola sevkedildi; diyorlar. Fakat ne de olsa düşüncesine hâkim olan hep Fransayı kurtarabilmekti.

Geçen geçti. Şimdiden sonra bilhassa Veygandın hareketi ne olacağı meselesi.

HALK SÜTUNU

İş Ve İşçi Arıyanlar, şikâyetler, temennileri ve müşküller

Gelen Mektuplar

Bay Yuva: İstanbul ve Kadıköyünden — İ. Güneş: İstanbuldan — H. H. B: Beyoğlundan — Pekak: Rami, Galata, Yeşilköy ve Erenköyünden — İ. Tepedelenlioğlu: Galatadan — Bayan Emel: İstanbuldan — Daktilo: İstanbuldan — M... T: İstanbul mektuplarımız vardır. Saat 15 — 19 arasında almanız mercudur.

Bayan S. G: Yeni adresinize mektubunuz gönderilmiştir.

54, Ümit, F. Akarsu ve 8 Fatma 8: mektuplarınız bugün adresinize yollanmıştır.

Bay Kâtip, G. B. Z 40, Y. S, Bayan Açıksöz, Bayan Hayriye (Aksarayh), Sempatik, H. Ö, R. R. 27, Bayan Mübeccel, Utangaç. B. B, Y: mükerreren ilân ettiğimiz mektuplarınızı sür'atle aldırmanızı rica ederiz.

Çalışkan Bir Genç İş Arıyor

Maalesef okuma yazma, bilmiyen gürbüz, kuvvetli, namuslu bir Türk genciyim. Hayatımı idame için bir iş arıyorum. Kanaatkâr ve çok çalışkanım. Muhterem iş sahiplerinin şefkatlerini rica ederim. Adresim: Lâleli Fatma Sultan caddesi Hacı Beşir Ağa camii medresesinde Hikmet Çekilmez.

Biz Bize

Kalabalığın sıhhati

Bir çocuk velisi, bir gazeteye gönderdiği şikâyet mektubunda, bir kısım sinema salonlarından yana yakıla bahsediyor. 17 yaşlarındaki oğlu sinemaya gitmiş, eve hasta dönmüş ve yatağa düşmüş.. Aramışlar, muayene ettirmişler, sinema salonunun havası o kadar bozuk ve pis imiş ki, çocuğun başına bir ağrı, midesine bir bulantı gelmiş..

Bazı sinema salonlarından buna benzer şikâyetler sık sık vâki oluyor. Belediyenin bütün ihtar ve tamimlerine rağmen, bir kısım sinemalar, salonlarını temiz tutmuyorlar, havalandırmıyorlar.

Arı kovanı gibi işliyen sinema salonları var. Binlerce insanın hemen hemen 12 satten fazla bir zaman doldurduğu bu kapalı yerlerde havalandırma ihtiyacı, her yerden fazla olmak lâzımdır.

Her seanstan sonra, beş on dakika olsun fasıla vermek, salonu tamamen tahliye etmek, havalandırmak bir türlü kabili tatbik bir hale sokulamıyor.

Ne hikmettir, bilinmez!

BURHAN CEVAT

Vatandaşlığımıza alınanlar

Yabancı memleketlerden hicret ve iltica suretile yurdumuza gelmiş bulunan 3862 milletdaşımızın vatandaşlığa kabulü İcra Vekilleri Heyetince tasvip olunmuştur.

DOKTOR DİYORKİ

Çok yemek tedricen zehirlenmek demektir !

Çalışmıyan insanlar veya az çalışan insanlar için çok yemek yemek maruf tıp üstadlarının da kabul ettikleri gibi tedricen zehirlenmek demektir. Çünkü; az çalışan insanlar bugün asgari 1000 — 1500 kaloriye muhtaçtırlar. Bunlar bol, çok yemek yerlerse bol bol 3000 — 4000 kalori temin edebilirler. Ve bu suretle günlük adeli kuvvetlerinin mühim bir kısmı, hiç bir vakit tamamiyle yakmalarına imkân olmıyan gıda maddelerini eritmiye, hazmetmiye sarfolunur. Medeni bir insanı en çok yoran şey de hazim faaliyetidir. Çok yemek yiyenlerde çok çalışmıya, alışmamış olan kalb, karaciğer; bu kadar gıdayı eritmek için lâzım geldiği şekilde hareket etmiye çalışan midenin veya barsakların hareketlerine ayak uyduramazlar. Ve rümatizma, damla, şeker, kalb sektesi; fazla gıda ile zehirlenmekten doğar. Karaciğer, böbrek, mesane ve hattâ yüzde seksen kanser, fazla gıda almaktan ileri gelir. Çok yemek az yaşamak demektir. Binaenaleyh çok yaşamak; şişmanlamayıp, güzel kalmak istiyorsanız, az ve mutedil yeyiniz..

MAHKEMELERDE:

"Bir dokun, bir "âh!" dinle kâsei fağfurdan"

Şimdi kötüledik amma, vaktile biz de sandığa, koğuşa hizmet ettik

Yazan: HÜSEYİN BEHÇET

Birinin başındaki gazli bezle sarılı yaralarının pek taze olduğu anlaşılıyordu. Yeni, taze, adeta dumanı tüten kan lekeleri gazli bezin üzerinde haritalar çizmişti.

Öbürünün yüzünde yer yer morartılar vardı.. Dudağı, gözünün yanı şişmişti.

Başı sarılı olan, ağzındaki sigarayı dişleri arasında geveliyordu. Öbürünün de elinde bir sigara vardı.. Sigaradan öyle nefesler çekiyordu ki, benim diyen tiryaki böyle bir nefes sigara çekse boğulur, tıkanır, kalırdı. Sırtını duvara dayamış, elleri arkasında, ciğerlerine sindirerek çektiği dümanı dudaklarile ayarlıyarak halka halka koyuveriyor, halkaların arkasından gözlerini süzerek bakıyordu.

Biribirlerinden davacı oldukları gün gibi aşikârdı; çünkü, ayni bekçi, ikisinin de muhafızı idi.

İkisinden birine sokulmakta evvelâ tereddüt ettim. Sonra kararımı verdim ve başı gazli bezle sarılı olana yaklaştım.

— Geçmiş olsun ahbap, dedim.. Ne oldun böyle?..

— Ne olacak? dedi.. Döğüştük.

— Amma, dedim, epey hırpalamışlar seni...

— Elbette, dedi; iki testiyi biribirine vursan, biri kırılırsa, öbürü de zedelenir...

— Peki, dedim, neye döğüştünüz?

Asıl yarasına, neşteri bu sözle vurmuşum.. Onun yarası başında değil içindeymiş..

«Bir dokun bin «âh!» dinle kâsei fağfûrdan»

Derler. Bu sual, kâfi geldi. Anlatmağa başladı:

— Baba sözü dinlemiyen işte böyle olur. Babamdan nasihatim vardı.. Amma, ben dinlemedim. İnanmazsın efendi, babam, ortak kurşunile can vermiştir. Allah gani gani rahmet eylesin, sağlığında söylerdi: «Oğlum, kendi kendine ne yaparsan yap, ortakla işe girişme!» derdi. Demek, içine doğmuş adamcağızım... (Şurada istitraten şunu söylemek isterim; içimde dağı derundur; mintarafillâh, kime rastlasam, bana «efendi» der. Meselâ gazetelerdeki bütün hademeler, kahveciler, hepsi «efendi» der. Efendilik iâğvedildi, ben hâlâ efendiyim, efendilikten kurtulamadım.. En olmıyacak adamlara «bey» derler de, bana «efendi» derler. Ben «Beylik» iddiasında değilim amma, ne yalan söyliyeyim, efendilik de sinirime dokunuyor. Neyse, bahsimize taallûku yok; bunu geçelim.)

Bizim ahbap, anlatmağa devam ediyor:

— Şu karşıdaki adamı görüyor musun? Eskiden bu benim çıragımdı.. Önceleri, çok emniyetli idi. Yıllarla yanımda çalıştı.. On paralık hilesini görmedim. Benim bir kızım var. Allah kimin varsa bağışlasın.. Gel zaman, git zaman, kız büyüdü. Evermek (evlendirmek) lâzım. Düşündüm, taşındım. Aklıma bu geldi. Huyunu, suyunu bilirim.. Beraber çalışıyoruz.. Bundan uygununu bulamam. Kendime evvelâ damat, sonra da ortak ettim. Besle kargayı gözünü oysun derler ya!.. Bizim iş de öyle oldu. Damat olduktan sonra bir koltukları kabardı, bir edalandı, bir değişti...

Son günlerde, kasadan para eksilmeğe başladı. Biz manavız.. Bizim iş belli olmaz.. Üç kuruşa aldığını iki kuruşa da satarsın.. On kuruşa da satarsın.. Kimini çürütür atarsın.. Kimini saklar, ananın nikâhına satarsın... Sigara satar gibi değildir bizim iş.. Pek sayıya, tartıya gelmez amma, ben çekirdekten yetişme manavım. Bana da lololo olur mu?

Meğer bizim ağa, balozlara dadanmış. Geceleri, eve, geç vakit, fitil gibi gidermiş... Bir taraftan kız, bir taraftan eş dost anlattı... Bugün aldım karşıma.. Bir iki kalem nasihat geçeyim dedim. Anlattım anlattım da:

— Ortak, dedim.. Bu gidiş gidiş değil.. aç gözünün çayırını.. Ben dükkânımın anahtarile kızımı sana babamın hayrına vermedim. Kendine gel!

— Ey moruk.. Sen de artık fazla kaçtın.. Senin kızına da, dükkânının anahtarına da! demesin mi?

— Bana bak! dedim. Gözünü aç da iyi bak!. Aç gözünü, açarım gözünü!..

Yekten kalkıp bir hüdai sille aşketmesin mi?..

Ben de eski kabadayıyım.. Bakma, şimdi kötüledik amma, vaktile biz de sandığa, koğuşa epey hizmet ettik. Arap Cezairlide altı sene takım kovaladım. Bir de ben ona aşkettim. Ondan sonra kapıştık.. O benden sekiz on yaş gençtir amma, bende de daha ekmek vardır ha!. Evelâllah, onun gibi iki tanesini haklarım. Baktı pabuç pahalıya oturacak, tezgâhtaki bıçağa sarıldı..

Hem de kafama kafama yürütmeğe başladı. Aldım elinden amma, alıncıya kadar da, iki üç yerinden hacamatladı.. Elinden aldım bıçağı.. İşte düştük hukûmet kapısına... Amma, uğur olsun, ayıracağım kızımı.. Kovacağım ortaklıktan.. Çok geçmeden de, süründüğünü göreceğim inşallah!..

Karşıda, duvara yaslanmış duran damat ve ortağına doğru, yüksek sesle seslendi:

— Anlıyor musun? Bırak artık kızımı.. Git nereye gidersen.. Ne halin varsa gör!.

Beriki cevap verdi:

— Kızın beni seviyor.. Dünyada ayrılmaz. Biz ayrılamayız.. Sen başının çaresine bak!

— Vallahi billâhi, eğer sözümü

(Devamı 5 inci Sayfada)

Başmuharrirler Ne Diyorlar?

İKDAM

B. Abidin Daver «Almanları Balkanlarda Durdurmanın Tek Çaresi» isimli bugünkü Başmakalesinde Balkanlarda son vaziyeti tahlil etmekte ve bilâhare şöyle demektedir:

«Almanları siyaset veya harp yolile Balkanlarda durdurabilecek bir âmil de Türkiye — Yunanistan — Yugoslavya arasında bir tedafül ittifak akdidir. Bu üç devletten birine karşı bir Alman taarruzu vukuunda her üç devletin birden otomatik bir surette bütün kuvvetlerile mütearıza karşı koymalarını temin edecek olan böyle bir tedafül ittifak, Almanları, Yunanistanı çiğnemekten, Yugoslavyayı tazyik etmekten, yahut Türkiyeye karşı taarruz emelleri beslemekten menedebilecek yegâne tedbir olarak kalmıştır.»

VATAN

B. Ahmet Emin Yalman «Balkanlar Tekin Değildir» isimli bugünkü Başyazısında Balkan vaziyetinin inkişafında Yugoslav hükûmetinin tutacağı yolun büyük ehemmiyeti olduğunu kaydettikten sonra Alman tehlikesinin Yunan kuvvetlerinin maneviyatını bozmadığını söylemekte ve:

— «Almanlar Balkanlarda ne tarafa dönseler fiil ve şiddetli bir mukavemet cephesi karşısında kalacaklardır.» demektedir.

TASVİRİEFKÂR

«Toplu, Sıkı ve Uyanık Durmak Lâzımdır» isimli bugünkü Başyazıda harbin kapılarımıza kadar gelmiş, etraftımızı fırtınalar, kasırgalar sarmış gibi göründüğünü beyan ederek:

«İçinde yaşadığımız bu buhranlı günlerde bütün memleketin düsturu «Toplu, sıkı ve uyanık durmak» olmalıdır. Bunun hükmüne ne kadar riayet edersek hâdisata karşı o kadar iyi göğüs germiş oluruz.

Esasen her veçhile, daima kuvvetli olduğumuz gibi, hükûemtin müteyakkız bulunması sayesinde bu kuvvetimiz bugün her zamandan ziyade artmıştır. Türk Milleti ve Türk Ordusu, her ihtimali, gözünü kırpmadan, büyük bir celâdet ve cesaretle beklemektedir.» demektedir.

CUMHURİYET

B. Yunus Nadi «Karar Sahibi Millet» isimli bugünkü Başyazısında harici tehlikenin memleketten memleketе aşarak nihayet ayaklarımıza kadar gelmiş olduğunu kaydetmekte fakat biz Türklerin böyle bir manzara karşısında herhangi bir telâş ve endişe ile soğukkanlı sükûnunu kaybedecek insanlar olmadığımızı tebarüz ettirerek şöyle demektedir:

«En ciddi zorluklar önünde içimizden fışkıran heyecan dolu gayretlerle harikalar yarattığımızın bir değil, bin misali vardır. Bizi şaşırtacak veçhile korkutacak tehlike olmamıştır ve olmıyacaktır.

Yeni dünya buhranı Avrupada daha fiiliyata geçemden çok önce onun zuhurunu sezmiş ve muhtemel bütün inkişaflarını göz önüne alarak ona göre de tedbirli bulunmağa karar vermiş şuurlu bir cemiyetin çelik iradeli ferdleriyiz. Hepimiz, Devlet Reisimiz Milli Şefin etrafında sımsıkı toplanmış bir kütle teşkil ediyor ve her birimiz onun emir ve işareti dairesinde yürümeğe hazır bulunuyoruz. Milletin timsali olan Meclis ve onun hükûmetile bütün memleket Başbuğun kumandasındasındayız. Böylelikle Cumhuri idaremizin milli Türk an'anesine ne kadar uyduğunu şu mühim ânlarda vicdanlarımızın derinlerinden gelen bir imanla bir daha anlamaktayız.»

Yurddaş!

Türkiye, bu harp içinde, en az harp sıkıntısı çeken memlekettir. Bunun kıymetini bil.

Sıkıntıya düşmemek istiyorsan, bir harp dünyası içinde yaşadığımızı, daima düşün.

Tasarruflu yaşa. Nerelerden, nasıl ve ne kadar tasarruf edebileceğini daima hesapla.

Meselâ:

— Önüne yiyebileceğinden fazla ekmek alma. Kuruyan ve atılan bir lokma ekmeğin bile, bugün her zamandan daha büyük bir haram olduğuna inan.

Milli İktısat ve Tasarruf Cemiyeti

GÜNÜN TENKİDİ

İstanbulun "mesele" olan yılan hikâyesi

Beyaz peynire ait havadisleri okuyor musunuz?. Ben, beyaz peyniri sevdiğim için, beyaz peynirin havadislerini de seviyorum. Geçenlerde, bizim semtin bütün bakkallarını aradık, beyaz peynir bulamadık.. Şu günlerde biraz yüzlerini gösterdiler.

İlk evvelâ 50 kuruşa narh konmuştu. Biz, yine 60 kuruştan ancak alabiliyorduk. O da, yağlı, taze, lezzetli cinsinden değildi.

Son havadislere göre beyaz peynir meselesi halledilmek üzere imiş! İstanbulda her şey hâdisedir. Sanki, bu hâdiseler, bu meseleler bitmiş gibi, yahut, az geliyormuş gibi, bir de beyaz peynir meselesi çıktı.

Gazetelerin üzerinde durduğu, alâkadar makamların halline çalıştıkları şehir meselelerinden ilk hatırıma gelenler şunlar:

Ekmek meselesi, et meselesi, tramvay meselesi, kanalizasyon meselesi, su meselesi, yağ meselesi, süt meselesi, yol meselesi, havagazi meselesi, Haliç vapurları meselesi, istimlâk meselesi, gazino meselesi, tarife meselesi, plâj meselesi, şehir orkestrası meselesi, stadyom meselesi, alâturka musiki meselesi, esnafın kontrolü meselesi, esnaf cemiyetleri meselesi, hastane meselesi, çöp meselesi, umumî helâ meselesi, temizlik meselesi, Zabıtai Belediye Talimatnamesi meselesi, Evkafla Belediye ihtilâfları meselesi, Adaların ve Bakırköyün suyu meselesi, Kasımpaşa deresi emselesi, Haliçteki lâğımlar meselesi, Belediyede memurların devam meselesi...

İşte, bir çırpıda, benim hatırıma gelen İstanbulun meseleeri bunlar.. Erbabı, İstanbulun daha bir çok meselelerini bilir.

Dediğim gibi, bunlar yetişmiyormuş gibi, bir de peynir meselesi çıktı. İstanbul için, bir mesele kolleksiyonu şehri denebilir.

R. SABİT

İki erkeğe 8 kadın

Amerikada, Nevyorktan az uzak mesafede Troy isminde büyük bir şehir vardır ki, 195,000 nüfusundan ancak 48,000 i erkektir. Bilhassa cumartesi günü öğleden sonra, dairelerde, fabrikalarda işler bitince, şehrin sokaklarının manzarası pek cazip olmaktadır. O zaman Troy sokaklarında en şık tuvaletler göze çarpmaktadır. Derler ki, bir kadın diğer bir kadına daha iyi görünmek için güzel giyinir.

Biliyor musunuz? Şehirdeki hemen yüz bine yakın bu kadınlar ne yapıyor? Bilhassa fabrikalarda erkek gömleği, erkek yakası..

Birimizin Hepimizin DERDİ

Edirnekapı Otakçılar yolunun hazin hali !

Eyüpsultanda oturan B. Sadettin Işık anlatıyor:

— «Edirnekapı—Otakçılar—Akarçeşme yolunun Otakçılar — Akarçeşme kısmı yapıldı, parke döşendi. Fakat her nedense Edirnekapı kısmı el'an ikmal edilememiştir. Ameleler buradan çıkardıkları toprakları yol üstüne bırakmakta ve her taraf yağmur yağınca vıcık vıcık çamur olmaktadır. Saniyen mezkûr yol elektriksizlikten geceleri çok karanlıktır. Belediye bunları neye görmüyor?.

SON TELGRAF — Biz de şikâyet sahibiyle beraber bu suali Belediyeden soruyor ve yolun bir ân evvel ikmaliyle karanlıktan kurtarılmasını istiyoruz.

ERDEBİ OMAN: 76

Sen de Seveceksin!

Yazan : ETEM İZZET BENİCE

Hiç bir ehemmiyeti yok. Elde edilmiş olmasından ibaret..

Bana sudan bir cevap verdi, yine bilmek yaptı. Bir mesele çıkarmamak için susmayı söylemiye tercih ettim.

Hatten, bu hayat ve bu tatsızlık ile giderse ya ben onu, ya o beni bir gün bırakıp savuşacağız. Yalnız bekliyorum ki, ipi koparan ben olayım!.

MERAK

Ahmetten hâlâ bir haber yok. Merak ve heyecan içindeyim. Durup dururken kalbimin sıkıldığı ve sanki daima başıma bir felâket gelecek varmış gibi bunaldığımı, huzursuzluk duyduğumu hissediyorum.

Hiç kimse, hiç bir zaman bir felâket gelecek.. diye beklemez. Fakat, ben:

— Ne zaman gelecek, ne zaman öğreneceğim?..

Diye.. âdeta bu felâketin gelişini bekliyorum.

Hangi hâdise ve hangi sebep bunda müessir bilmiyorum. Olsa olsa birçok şeylere sıkılmam bende bu tesiri uyandırıyor. Fakat, ablamı hakikaten merak ediyorum.

— Acaba kadıncağıza yolda bir şey mi oldu?.

Diye içimde mütemadi bir üzüntü var.

NACİYE

Sıkıntımın önüne geçmek için ne yapacağımı bilmiyorum. Dün düşündüm, düşündüm:

— Ne yapsam, evde otursam patlıyacağım, oturmasam nereye gidebilirim?.

Dedim. Ve. karar verdim:

— Naciyeye gideyim!.

Bu kararla evden ayrıldım. Fena da etmemişim. Yine Halil Necibin bir sürü manasızlıklarını öğrendim.

Mektup vermek için benimle konuştuğu gün terslenince doğru soluğu Naciyede almış. Naciyenin ailesi de doğrusu çok müsamahakâr. Genç bir adamın, kızlarını ikide bir hususi surette ziyaret etmelerine nasıl müsaade ediyorlar, anlamıyorum. Demek ki, adları müslüman ve kendileri Arap olmalarına rağmen fanatik âdet ve telâkkilerden tamamile kurtulmuş bulunuyorlar. Neyse, bunu tahlil etmek bana düşmez.

Naciye:

— O gün telâşlı telâşlı geldi.

— Ne var, ne bu telâşın böyle Ahmet? Diye sordum.

— Sormayınız başıma gelenleri Naciye hanım..

Diyerek seninle arasında geçen hikâyeyi olduğu gibi anlattı.»

Dedi ve.. uzun izahat verdi. Sordum:

— Peki, bütün bu hareketlerinin sonu ne olacak?..

Naciye dudaklarını büktü:

— Bilmem. Benim de senden fazla bir şey bildiğim yok.

— Ne tahmin ediyorsun?

— Hiç bir şey.

— Bu adam bu inadında ısrar edecek mi?...

— Belki de edecektir.

Dedi, ilâve etti:

— Memnu olan her şeye karşı rağbetin fazla olduğu söylenir. Sen de kendini onunla konuşmamıya cebrettikçe ihtimal Halil Necibin daha geniş ölçüde ihtirasını tahrik ediyorsun.

Bu sözler karşısında dudaklarımı büktüm, biçare biçare düşündüm. Hakikaten biçare idim ve.. yine oyum. Bu başımın garip bir kara yazısı oluyordu.

— Peki bu işin nereye kadar varacağını tahmin edersin?

Diye sordum. Naciye çok ciddi bir tavırla:

— Bir şey tahmin etmek mümkün değildir.

Dedi, devam etti:

— Ya bütün tedbirlere başvurup ümidini kesecektir. Yahut da behemehal muvaffakiyet temini için mümkün olabilen herşeyi yapacaktır.

— Mümkün olabilen.. kaydını ne manada kullanıyorsun?

— Bilmem ki.

Diye mırın kırın etti. Israr ettim:

— Söyle haydi!

— Söylenecek bir şey yok ki.. Ne yapabilirse..

— Yani beni keser mi?

Öldürür mü?

Zorla bir yere mi hapseder?

Kocamın elinden mi alır?

Dağa mı kaldırır?

Cebel'e mi kaçırır?

Diye bütün tereddutlerimi sıraladım ve saydım.

— Ne söylesem boş.. Her halde asacak, kesecek, vuracak, dövecek bir erkek tipi değil.

Dedi, devam etti:

—Kendisi ile konuşurken onu çok centilmen, şarman, iyi düşünen, dürüst muhakeme eden bir genç adam halinde buluyorum.

Neciye daima Halil Necib'e sempati besliyor. Ve.. bu konuşmasında da bunu açıkça söylüyordu.

— O halde centilmen, iyi düşünen, dürüst bir adamın kendisini istemiyen, sevmiyen kocalı bir kadını bu tarzda ve ısrarla takip ve rahatsız etmesinin mânası var mı?

Dedim. Düşünceli:

— Olmaması lâzım..

Diye cevap verdi.

Ben de:

— Hakikaten şaşılacak şey. Her halde bu adam deli!

Dedim, kestim.

Naciye:

— İşin ciddi tarafını bırak. Fakat, lâf aramızda, sen de bu çocuğu sempatik bulmuyor musun?..

Diye sordu. Güldüm:

(Arkası Var)

HİKAYE

SİNEMA

Yazan: DİLARA AKÇURA

— Cevat dediğini yapmıyacak mısın?

Erkek işitmemiş gibi başını gazetesine daha çok eğdi. Kaşlarını hafifçe çattı. Nadide kocasının bu hareketine daha çok kızdı. Hırçın hırçın bağırdı.

— Cevat sana söylüyorum!..

Genç adam dalgın bir tavırla:

— Ne istiyorsun Nadide?

Bu sual genç kadını çıldırtmağa kâfi geldi..,

— Ne istediğimi pekâlâ biliyorsun da ne diye beni üzüyorsun?

Cevat gülerek:

— Canım bir defa daha söylersen ne olur, unutmuş olamaz mıyım?

Nadide yumuşadı:

— Yarın gece sinemaya gidelim.

Cevat birdenbire doğruldu. Dudaklarındaki tebessüm silindi.

Kaşlarını çattı:

— Biliyorsun ki sinemayı sevmem, Nadide..

Genç kadın dudaklarını büktü. Dargın dargın:

— Sen zaten hep böylesin,

Diyerek kendisini divana attı. Cevat, bu imtihanı fırtınasız geçirdiğine seviniyordu. Nadidenin elinden kurtulmak İstanbul caddesinde otomobilin önünden kurtulmak demekti. Hayret etmekten de kendini alamıyordu. Nadide kavgadan olay kolay geçecek kadınlardan değildi. Göz ucuyla karısına baktı. Onun mini mini ayaklarını hiddetli hiddetli yere vurduğunu gördü. Demek bundan sonra fırtına kopacaktı. Ne olursa olsun mukavemet edecekti. Hem yarın... İmkânı yok gidemezdi. Yarın çıtır pıtır sevgilisini sinemaya götürecekti. İşte düşündüğü şey başına geldi. Nadide hiddetle yerinden kalktı. Cevadın karşısına dikildi:

— Demek yarın sinemaya gitmiyeceksin?.

Genç adam lâkayt görünmeğe çalışarak kısaca:

— Hayır.

Dedi. Sonra karısının ellerinden tuttu. Nadideye fazla çıkışmak olmazdı. Bu kendi aleyhindeydi. Tatlı bir sesle:

— Karıcığım niçin bu kadar ısrar ediyorsun?.

Nadide de yumuşamıştı:

— Cevat öyle güzel bir filim ki senin de görmeni istiyorum.

Cevat daha tatlı bir sesle karısını kandırmağa uğraşı:

— Güzel karıcığım, biliyorsun ki sinemayı sevmiyorum. O karanlık, sıcak, kalabalık yer canımı sıkıyor.

Genç kadın nazlı nazlı:

— Ama, hiç olmazsa, benim hatırım için katlan.

Kocasının sustuğunu görünce devam etti:

— Hani sen beni severdin?

— Seviyorum karıcığım.. Madem ki ısrar ediyorsun, gideriz.

Nadide galibiyetinin gururiyle gülümserken kocası ilâve etti:

— Yalnız yarın değil.

— Niçin?

— Çünkü yarın akşam arkadaşlarla iş hususunda konuşacağız. Ondan sonra ne zama nistersen giderzi.

Nadide kavganın bir netice vermiyeceğini anlamıştı. Bu teklife razı oldu:

— Peki Cevat.

Diye boynunu büktü.

Cevat meselenin kolayca halledildiğine son derece memnundu. Artık sevgilisiyle sinemaya gitmekte mahzur yoktu.

★

Cevat ıslıkla ağır bir tango çalarak giyiniyordu. Keyfine payan yoktu. İşini bitirdikten sonra karısına seslendi:

— Nedide sen bir yere gidecekmisin?

— Hayır, sen geç mi geleceksin?

— Belli olmaz güzelim. Erken gelmeğe gayret ederim.

Karısının ellerini öptü. Şapkasını başına, paltosunu sırtına geçirdiği gibi soluğu sokakta aldı... Biraz sonra çıtır pıtır sevgilisiyle sinema locasındaydı. Hem de karısının metede ede bitiremediği filmi seyrediyordu...

★

Nadide can sıkıntısından patlıyacaktı. Aklına giren şu filmi mutlaka görmek istiyordu. Ama Cevata bir yere gitmiyeceğini söylemişti. Ya kocası erken dönerse?.. Canım bir arkadaşıma gittim gittim der, onu kandırırdı. Karar vermişti. Gidecekti. Vakit yaklaşıyordu.

Aceleyle giyindi. Beyoğluna doğru koşmağa başladı. Sinemaya geldi. Bir koltuk bileti aldı. İçeri girer girmez filim başladı. Fakat Nadide ayakta kalmıştı. Çünkü Sinema hıncahınç doluydu. Işık gösteren kıza sordu.

— Yer yok mu?

Kız elindeki elektrik fenerini sağa sola gezdirerek:

— Bir kişi misiniz

— Evet.

— Biraz müsaade.

Kız sür'atle uzaklaştı. Nadide filimi ayakta seyrediyordu.

Biraz sonra giden kız geri gelmişti. Yavaşça fısladı:

— Beni takip ediniz bayan.

Genç kadın kızı takip etmeğe başladı. Hem bir taraftan da söyleniyordu:

— Ne yapalım. Sinema doluyor. Oturacak yer bulunmuyor. Biz de ayakta kalan müşterileri birer ikişer localara dağıtıyoruz.

Kız bir loca kapısının önünde durdu. Kapıyı açtı.

— Buyurunuz bayan!

Diyerek çekilip gitti. Nadidenin gözleri karanlıkla çarpışınca kamaştı. Yanındaki sandalyaya çöktü. Gözlerinin kamaşması geçmişti.

Etrafına bakındı. Locada kendisinden başka iki kişi vardı. Bir kadınla bir erkek... Erkek çok karanlıkta kaldığı için yüzünü göremiyordu. Filimin birinci kısmı bitip de elektrikler yanınca Nadide kısık bir çığlık kopardı. Ayni kısık sesle:

— Cevat!

Diye bağırdı.

DENİZCİLİK BAHİSLERİ

Mayn nedir, Boğazlar, sahiller, kara sular nasıl maynlenir?.

Maynlerin cinsi; mayn tarlası nedir?.

Yazan RAHMİ YAĞIZ

Bugün deniz müdafaa vasıtalarının başında bulunan (mayn) lerin ,elektrikli şekli de ihtira olunduktan sonra esaslı bir taarruz silâhı halinde istimalini de mümkün kılmıştır.

Maynler; o kadar eski bir silâh değildir. Gerçi ilk deniz harplerinde dah düşmanı bulunduğu noktada yıldırımla vurulmuş gibi ani bir infilâk tesirine tâbi tutmak için; böyle bir silâh tasarlanmamış değildir. Fakat kendisine karşı kullanılan kadar kullanan için de zararlı olacağı keyfiyeti bu tasavvuru asırlarca tatbikten uzak tutmuştur.

İlk defa mayn kullanmak fikrinin tatbiki 1862 yılında, şimal ve cenubi Amerika muharebeleri esnasında, cenuplular tarafından yapılmıştır.

Büyük madenî bir zarfın içine iki yüz litre kadar paralayıcı infilâk maddesi doldurulmuş, şimallilerin gemilerine kadar sokulan cenuplu kayıklarından bu bombalar ateşlenerek atılmış, düşmana müessir olduğu görüldükten sonra harbi müteakip harp sanayii müesseseleri tarafından tetkik mevzuu olmuştur.

Bundan sonra ilk mayn kullanılan harp 1905 Rus - japon harbidir.

Bu harpte gerek Ruslar ve gerekse japonlar mayn kullandılar. Ruslar; Porartör limanına japonların ihraç yapmasını önlemek üzere demirli maynler döktüler. Fakat ilk kurban bu maynlere çarpan iki Rus destroyeri oldu.

Harbin diğer safhalarında japonların serseri maynler döktüklerini, bunu bilhassa filonun harbe tutuşması sırasında destroyerler tarafından düşman donanmasına doğru atıldıkların harpten sonra tetkik edilen raporlardan anlaşılmıştır.

1914 - 18 harbinde, maynler daha fazla kullanış sahası buldu. Almanya; İngiliz donanmasına karşı Baltık denizinin ve şimal denizinin şark sahili imtidadınca geniş mayn tarlaları tesis ettiler.

Daha harbin bidayetinde İngiliz donanmasının toplanmasını güçleştirmek maksadile Almanlar İngiliz adaları sahillerine ve limanlarına mayn dönmüşlerdi. Halbuki donanma daha evvel tahşidatını yaptığı için bundan bir fayda elde edilemedi.

Diğer taraftan Duvr limanından itibaren Şimal denizini Alman tahtelbahirlerine karşı kapatmak için İngilizlerin yaptığı mayn tarlası şimdiye kadar en muazzam mayn tarlası olarak deniz harp tarihine kaydolunmuştur.

Yine 1914 cihan harbinde Almanlar Vilhelmshafen limanını üs olarak kullanmak maksadile o kadar fazla maynle doldurdular ki sonradan burası baştan başa tehlikeli mıntaka oldu. Kendilerin dahi bu yüzden limanı üs olarak kullanamadılar.

Yine büyük harpte Osmanlı imparatorluğu Akdeniz ve Karadeniz boğazlarını kapatmak için buralarda demirli mayn tarlaları vücude getirmişti. Çanakkale muharebeleri sıralarında da düşman donanmasına karşı Osmanlılar tarafından serseri mayn dökülmüştür. Fakat bu maynlerin sintinvalfi bulunduğundan döküldükten bir saat sonra artık patlamıyor, binaenaleyh serseri mayn halinde daimî bir tehlike arzetmekten uzak kalıyordu.

MYNLER VE ENVAI:

Maynler kullanıldıkları şekle göre sınıflara ayrılırlar. Malûm olan sınıflar kontrollü - sabit - serseri manylerdir.

Bunlardan kontrollü maynler: Münasip tarassut mevkileri bulunan iyi rüiyet sahasına malik limanların methalleri ile müstahkem mevkilerin ve geçit ve boğaz noktalarının müdafaası için kullanılırlar. Bu maynler hacim itibarile büyük ve hantal olur. Üstelik ağır tesbit demirleri ve kontrol rabıtaları kullanıldığı için idareleri de güçtür. Bunlar sahilden idare edilerek ateşlenirler. Yedi - on dokuzluk gruplar halinde kullanılırlar. Karadaki rasıtlar, düşman sefinesinin mayn mıntakasına girdiğini görünce hangi tarlada bulunuyorsa onun manivelâsını hareket ettirir. Elektrik cereyanile maynler infilâk ederler.

Serseri maynler demirle tesbit olunmıyan ancak müsademe zamanında elektrik cereyan devresini kendi üzerinde tamamlıyarak patlıyan maynlerdir.

Harbi umumide geniş ölçüde kullanılan maynlerin en iyi ateşleme usulü (elektrik - kimyevî) denilen maynlerdeki ateşleme mekanizmasıydı.

Bu mekanizma maynın üst tarafında camdan bir boynuz içinde hâmızı kibrit bulundurmaktan ibaretti. Hangi sebeple olursa olsun bu cam tüp kırılınca hâmızı kibrit maynin zarf içindeki ana mahfazasına hücum eder. Hasıl olan elektroliyet sebebile ana mahfazada cereyan meydana gelir.

Maynin içindeki infilâk maddesi ateş alınca patlar.

Son harbe kadar kullanılan maynlerde maddei infilâkiye üç yüz libreden fazla değildi.

Fakat bugün modern maynlerde bu miktarın beş yüz kilograma kadar çıktığı görülmektedir. Çünkü yeni harp gemilerindeki zırh gittikçe kalınlaştığından maynlere karşı mukavemeti artacağı cihetle maynlerin daha müessir olması için infilâk ve iştial haklarını arttırmak zarurî görülmüştür.

BİR GEÇİT NASIL MAYNLENİR?

Geçitlerin maynlenişinde veya bir mıntakanın mayn tarlalarile örtülüşünde şöyle hareket olunur. Evvelâ o mıntakanın suları iskandil edilir. Buralara aralarında zikzaklı bir yol bırakılmak üzere yedi - on dokuz maynlik gruplar halinde tarlalar tesbit olunur. Sahildeki tarassut mevkilerine göre bunların ateşlenmeleri de taksim edilir.

Dost gemiler bu kapatılan mıntaka veya boğazdan geçmek isterse kendilerine verilen bir kılavuzu takip ederek gidip gelebilirler. Çünkü maynler sahilden ateşleneceği için gemînin bunlara dokunmasında dahi bir mahzur yoktur.

Bu mayn tarlalarının ateşlenmelerinde tarassut mahallinden arzu edildiği takdirde bir tarla veya sadece bir grup, yahut da gruptaki herhangi tek maynin ateşleme imkânı da rasıtlara verilmiştir.

Maynler yerleştirildikleri mahallerde su sathına az bir mesafede bulunmak üzere tarlalar halinde konulurlar.

Maynleme işleri sırasında itina olunan noktalar arasında bunlar bulundukları mahalden koptukları takdirde seyyar bir tehlike haline gelmemeleridir. Halbuki bugün mayn tarlaları kimyevî - elektrik suretile ateşlenme tertibatını da haiz bulunduklarından bu kabil maynler daimî tehlike halinde bulunmaktadır.

Rus - japon harbinden sonra 1907 de Lâhide kurulan beynelmilel konferansta sekiz numaralı mukavele maynlerin yapılması ve kullanılmaları hakkında bazı tahdidat koymuştur.

Meselâ: Harbeden devletler arasında deniz ticaret yollarını düşman limanlarını kapatmak gayesile otomatik iştial tertibatını haiz mayn döşemenin men'i; demirli ve müsademeli maynler, tesbit kablolarından kurtulduklari takdirde zararlı olmıyacak şekilde bulunmaları, maynli mıntakalar ihdas olundukça bunların diğer devletlere ilânı, nihayet maynlerin mahdut bir zaman için maynlerin müessir olmamalarının temini, bu sekiz numaralı mukavelenin icaplarındandır. Fakat; baştan başa harp sanayiinin terakki asrı olan yirminci asrın ilk yarısında, asrımızda bu maddelere zerre kadar ehemmiyet verilmediğini söylemeğe lüzum görmüyoruz. Denilebilir.

Bugün MELEK'te
NEFİS ve ŞAHANE BİR FİLM
AY DOĞARKEN
Senenin en muhteşem ve büyük mizansenli şaheseri. Baş rollerde:
JEANETTE Mac DONALD
NELSON EDDY
Ayrıca: En son gelen F O X dünya haberleri
Bugün saat 11 de tenzilâtlı matine.

NASREDDİN HOC

Yazan: ZİYA ŞAKİR

Tefrika No: 18

Onlar gelince hiç bir kuvv Beyi ölümden kurtaraman

Uzun ve tenha bir yoldan Hocanın telâşlı telâşlı ilerlediği gö

— Artık, bu hasretimiz yakında hitama erecek. Pek yakında, müradımıza nail olacağız.

— Yaaa.. Ne zaman?..

— Her halde... bir iki gün içinde.. Dayım olan Sivrihisar Beyinin göndereceği adamlar, hiç kimsenin göremiyeceği bir şekilde şehre gelecekler. Bir kaç gece sonra da, sessizce saraya girecekler. Beyin odasına hücum ederek işini bitirecekler.

— (Silâhtarın ellerine sarılarak) Allah aşkınıza?...

— Emin olun sultanım.

— Demek ki, artık...

— Dediğim gibi.. Tamamile, müdımıza nail oluyoruz.

— Ah.. Acaba, o günleri görecek miyiz?...

★

Hoca ile İmat, uzandıkları yerden bu muhavereyi dinliyorlar.

İmat, kadının bu sözlerine fena halde öfkeleniyor... Hocanın kulağına eğiliyor:

— Hele şu alçak karının söylediğine bak, hoca.

Diyor.

Hoca, gülüyor. O da İmat'ın kulağına eğilerek:

— Sen, kadının dediğine bakma. Allahın diyeceğine bak.

Diye cevap veriyor!

★

Aşağıda, konuşma devam ediyor:

Silâhtar — Sizden, yalnız bir şey rica edeceğim.

Beyin karısı — Buyurunuz..

— Bey Konyadan döndükten sonra, geceleri kendisi ile beraber yatınız. Ve oda kapısını, aralık bırakınız.

— Hay, hay... Fakat... İçimde öyle bir korku var ki..

— Neden korkuyorsun, sultanım... Adamlarınız, belki de gelmişlerdir. Onlar, geldikten ve saraya da girdikten sonra, hiç bir kuvvet Beyi ölümden kurtaramaz.

— Demek siz, derhal Beyin mevkiine geçeceksiniz.

— E.. Bey, ortadan kalkınca, buna ne mani var?..

— Ah.. Bu bunak adam hayatımı zehir etti.

— Ben ise.. Size hayat ğim.

— (Silâhtarın boynun rak) o hayata, biran evv mak istiyorum.

— Öyle ise, içelim.

Beyin karısı, kapının bekliyen kıza işaret ediy

— Şukadehleri doldur.

Diye, sesleniyor.

Kız, koşuyor. Sofranın deki altın kadehleri şarap duruyor:

Silâhtarın önünde diz çö büyük bir hörmetle ilk kade sunuyor. İkinci kadehi de mına takdim ediyor.

Silâhtar kıza gülümsiyor

— Kızım!.. Senin de bize emeğin geçti.. Emin ol ki bi mızın saadetine kavuşurke de sadakatinin mükâfatını gö sin.

Diyor.

Şaraplar içiliyor. Neşeler yor.

Silâhtar, coşuyor.

— Kız!.. Alıver şuradan sazımı...

Diyor..

Bir taraftan şarap içilmey vam edilirken, diğer taraftan Silâhtar ağa saz ile kıvrak çekçe çalmıya başlıyor.

Kız, parmaklarında ziller halde ortaya atılıyor. Cazip nalarla kıvrıla kıvrıla rakse

Silâhtar ile Beyin karısı ne nigâhlarla birbirlerine lar. Raksın verdiği vecdile daha coşuyorlar.

Oyun bitince Beyin karısı ni biribirine çarpıyor.

— Bir şarkı..

Diye, bağırıyor

Kız, şu şarkıyı söylıyor

(Arkası V

DÜŞMAN ELİNDE EŞİR
TÜRKÇE SÖZLÜ
En Büyük Harp Maceraları Filmi

Son Telgrafın Tarihî Tefrikası: 3

TUNA BOYUNDA TÜRK ORDULARI

Yazan: M. SAMİ KARAYEL

Kayı Türklerinin Reisi Ertuğrul Beydi

Zülkadir oğulları: Büyük Türk hakanı Cengiz istilâsı üzerine orta Asyadan Anadoluya hicret eden Türk aşiretlerinden birinin beyi olan Dulkadirin oğlu Karaca bey tarafından Maraş, Elbüstan, Malatya ve Harputta kurulan oldukça mühim Türk hükûmetidir.

Suriyeye hâkim bulunan Mısır Türk hükümdarlarile Osman oğulları arasında bazan birine, bazan diğerine temayül etmek suretile mühim bir rol oynamışlardır.

Yavuz Sultan Selimin İran ve Mısır seferlerinden sonra hanedan azası ortadan kaldırılarak memleketleri Osmanlı ülkesine ilhak olunmuştur.

Ramazan oğulları: Cengizliler istilâsı üzerine Anadoluya geçen Bozuklu Türkleri tarafından Adanada ve havalisinde Ramazan oğulları idaresinde bir hükûmet kuruldu. Bunlar evvelâ Mısırın, sonra Osman oğullarının nüfuzuna girmişlerdir.

Erdana oğulları: Ankara, Konya, Niğde, Aksaray, Sıvas, Amasya, Tokat, Sinop, Samsun havalisine şamil olmak üzere orta Anadoluda Erdana oğulları tarafından kurulan hükûmetin merkezleri Kayseri ve Sıvas idi. Erdana bidayette bu havalide İran İlhanileri namına umumî valilik etmiş, bilâhare müstakil olmuştur. Bu devletin nüfuzu başına geçen adamların fenalığından çabuk sarsılarak ülkesinden Niğde, Aksaray, Konya Karaman oğullarına geçmiş ve diğer aksamının da Sıvas da Kadı Bürhanettin elde etmiştir.

Sıvas Sultanı Bürhanettin Kadı: Erdana oğulları zamanında Kayseri kadısı idi. Siyasete karışarak vezir olmuş ve nihayet Sultan unvanile Sıvasta bir devletin başına geçmiştir. Osmanlılarla Timur arasındaki muharebenin çıkmasına zâhiren sebep olan Kadı Bürhanettin öldükten sonra orta Anadolunun Osman oğullarına geçmesidir.

★

Görülüyor ki, Selçuk devletinin inkırazından sonra, onun sinesinde bulunan ümerası bulundukları ve idare ettikleri yerlerde hükûmetlerini ilân etmişlerdir.

Anadolu Selçuk devleti tarafından Söğüt havalisinde yer verilmiş ve serhat beyi tayin olunmuş olan Osman oğulları beyliği de bu küçük beyliklerden biridir.

O vakit Kayı Türklerinin reisi Ertuğrul beydi.

İşte, Söğüt havalisi Osman oğullarının ve Osmanlı imparatorluğunun beşiğidir. Ötedenberi cengâver ve kahraman olan Türkoğlu Türkler Bizans imparatorluğuna karşı ve Balkanlara ve Tuna üzerine doğru diğer Türkler tarafından asırlarca evvel başlanmış ve devam edegelmiş olan mücadeleyi devam ettirmişlerdir.

Ertuğrul vefat ettikten sonra oğlu Osman Bey Karacahisarı zapt etti ve ilk hutbeyi burada kendi namına okuturken istiklâlini ilân etti.

Osman oğulları, Selçuk hükûmeti inkıraz bulmadan evvel müstakil bir hale gelmişti.

Fakat böyle olmakla beraber Anadolu Selçuk devleti bir mebdu olarak tanıyordu. Konya Selçukları büsbütün inkıraz bulduktan sonra Osman Bey tam manasile müstakil oldu. (M. 1299)

Osman oğulları, istiklâllerini ilân ettikleri zaman Anadolu, yukarıda muhtasar olarak tarihçelerini yazdığım bir takım irili ufaklı Türk hükûmetlerile kaplanmıştı.

Osman oğullarının Anadolu yakasında karşılaşacağı bir takım hükûmetler mevcuttu ve bu hükûmetlerle karşı karşıya bulunuyordu.

Osman oğullarının önünde Bizans, ve Bizansa tâbi serhat tekfurları vardı. Şarkî Roma imparatorluğu her ne kadar büyük Selçuk hükümdarı Alp Arslanın Malezkird meydan muharebesinden sonra, yavaş yavaş Anadoludan vücudünü çekip Marmara sahillerine kadar inmiş ediyse de yine nüfuzu ve kudreti baki idi.

(Arkası Var)

GENÇLİK... MUSİKİ... SPOR... NEŞ'E... ve BÜTÜN YAŞAMAK ZEVKİ... Bütün bunları:
İkinci DEANNA DURBİN namı verilen yeni yıldız
GLORİA JEAN
Buhafta SÜMER Sinemasında
Görülmemiş bir muvaffakiyetle gösterilmekte olan
AÇILMAMIŞ KONCA
Büyük musikili filminde seyircilerine sunuyor. Sinemacılık tarihinde müstesna bir inkılâp... Hem gülecek, hem de müteessir olacaksınız.
Bugün saat 11 de tenzilâtlı matine.

Bugün ŞARK sinemasında
Herkesin görmek isteyeceği bir film
BALPARE
İLSE WERNER ve PAUL HARTMANN
Tarafından hissi ve müessir bir Aşk Romanı.

Son 24 Saat içindeki Hâdiseler

(Bu yazının metinleri Anadolu Ajansı bültenlerinden alınmıştır)

Telhis eden: *Muammer Alatur*

D. N. B. ajansının Berlinden bildirdiğine göre, Alman hükûmetinin daveti üzerine, Japonya Hariciye Nazırı Matsuka yakında Berline gelecektir. Berlinde, Almanya, İtalya ve Japonya arasında mevcut üçlü paktın icaplarından olan neticeler görüşülecektir. Bilâhare, Matsuka'nın Romaya gideceği haber veriliyor.

Almanyanın Tokyo Büyük Elçisi General Ott Siberya yolile Berline hareket etmiştir. Sefir, Hitler'e izahat verecektir.

Amerikan membalarına göre, Maksuka'nın Berlin ziyareti, Japonyanın arzusile olmaktadır. Çünkü, Japonya, üçlü paktın bazı maddelerinin yeniden görüşülmesini istemektedir.

Pakta göre, Almanya, başka bir devlet tarafından taarruza uğrarsa, Japonya yardım edecektir. Fakat, Japonya bir taarruza uğrarsa, Almanyanın yardım edeceğine dair bir kayıt yoktur.

Havasın bildirdiğine göre, Japon Hariciye Nazırı, Berlin ve Romadan başka Moskovaya da gidecek, Sovyetlerle bir ademi tecavüz paktı imza edecektir. Fakat Sovyetler Uzakşarkta bir yeni nizam kabulüne asla taraftar değillerdir.

İNGİLTEREYE YARDIM

Amerikadan gelen haberlere göre, İngiltereye yardım kanununun bugün yarın âyan meclisinden çıkması bekleniyor. İngiltereye harp malzemesi sevkedecek vapur kafilelerine Amerikan harp gemilerinin refakat etmesini tadil etmek istiyen teklifler reddedilmiştir. Bu suretle, âyan meclisi ilk müsbet adımı atmış oluyor.

japon Hariciye Nazırı Matsuka'nın yakında Berlini ziyaret edeceği haber veriliyor. japonya, Üçlü Paktın bazı maddelerinden memnun değildir. Bu meselenin Berlinde görüşüleceği ve japonya lehinde, paktta bazı değişiklikler yapılacağı tahmin edilebilir. Havas Ajansı, japonyanın Sovyetlerle de bir ademi tecavüz paktı imzalıyacağını bildirmektedir.

AKDENİZDE VAZİYET

Akdenizde, İtalyanların bir kruvazörü, bir destroyeri, bir denizaltısı ve birkaç vapuru batırılmıştır. Londradan bildirildiğine göre, Akdenizde İngilizlerin mayn döktükleri sahalarda, şimdiye kadar, yüz kadar mihver vapuru batmıştır.

İngilizler de bir destroyer kaybetmişlerdir.

AFRİKA CEPHELERİNDE

İngilizler, Somalide muvaffakiyetle ilerliyorlar. 12 koldan Habeşistana giren İngiliz kıt'aları, Adisababaya doğru ilerlemektedirler. İtalyanların Habeşistanda ve İtalyan Somalisinde maruz kaldığı tazyik neticesinde yakında, evvelce işgal ettikleri İngiliz Somalisini tahliye edecekleri ümit edilmektedir.

Türkiye icap ettiği an derhal silâha sarılacak

(1 inci Sahifeden Devam)

kabul etmeksizin, Yunanistanla İtalya arasında mutavassıt rolü oynıyacağını zannetmiye mütemayildir. İtalyan taleplerinin iptal edileceği ve Almanların Patras ve Selânikte üsler elde edeceği söylenmektedir.

BULGARİSTANDAKİ HAREKAT

Associated Press'in Sofya muhabirinin Alman kıt'alarının 48 saat zarfında Makedonya ve Garbi Trakyadan Yunanistana taarruza geçeceği hakkında dün verdiği ve dünkü nüshamızda neşrettiğimiz haber etrafında henüz müsbet, sarih bir haber gelmemiştir.

Berlinden verilen bir resmi tebliğe göre, Alman kıt'alarının Bulgaristandaki harekâtına, verilen emir mucibince ve daha müsait hava şartları içinde devam edilmektedir.

ROMANYAYA YENİ KIT'A GELİYOR

Diğer taraftan, Romanyadan, Bulgaristana geçen kıt'aların yerine Romanyaya yeni Alman kıt'aları gelmekte olduğu bildirilmektedir. Birisi tamaimyle motörlü olmak üzere iki fırka, bu son haftanın ilk üç günü içinde Romanyaya gitmek üzere Viyanadan trenle hareket etmiştir.

YUNAN HUDUDUNDA

Röyterin bildirdiğine göre takriben, yedi Alman fırkası, malzemesi ile beraber, halen Yunan hududunda mevzi almaktadır. Yeniden iyi hava şeraitinden istifade eden Hitler, ordusunu, arazinin güçlüklerine rağmen, sür"atle ilerletebilmiştir. Suitefehhümlerin ve fena vaziyetlerin önüne geçmek üzere, Bulgar makamları, Alman kıt'alarına yiyecek ve yatacak yer verilmesi hakkında radyo ile bir seri talimat neşretmiştir.

BULGARİSTANDAKİ ASKER NE KADAR?.

Times gazetesinin diplomatik muhabiri şunları yazıyor:

Almanların şimdi Bulgaristanda 150 bin kişilik, hattâ daha büyük bir kuvvetleri olduğu muhakkaktır. Alman pisdarları daha şimdiden Yunan ve Türk hudutlarına yaklaşmışlardır. Almanlar aynı zamanda fena tanzim edildiğ olan Bulgar hava meydanların ellerinden ellerinden geldiği kadar çok hava filoları getirmektedirler.

Yunanlılar bu yeni vaziyeti kat'i azimle karşılamaktadırlar. Dağlık olan Yunan hududu taarruzdan ziyade müdafaaya elverişlidir. Biz, Yunanlılara elimizden gelen bütün yardımı vadetmiş bulunuyoruz. Bir taraftan da kuvvetlerimiz bir çok Afrika cephelerinde, Tarablusta motörlü Alman kıtaatı ile takviye edilmiş olan İtalyanları takibe devam ediyorlar. Türkler, hâdiseleri dikkatle takip ediyorlar. Memleketleri taarruza uğradığı takdirde Türklerin silâha sarılacakları teyit edilmektedir.

YUNANİSTANDAN NELER İSTENECEKMİŞ?.

Röyterin Sofyadan verdiği haberlere göre, Alman kıt'aları mühim miktarda Bulgaristana girmekte devam ederken, Sofyadaki intiba, bir haftaya kadar veyahut daha az bir zamanda Yunanistana bir Alman ültimatomu verilmesinin beklenebileceği merkezindedir. Bir çok Alman harp muhabiri şimdiden Yunanistan hududuna yerleşmişlerdir. Bu muhabirlerin hudutta mevcudiyeti, bittabi sinir harbine yardım gayesini istihdaf etmektedir. Sanıldığına göre, Yunanistana 24 saat mühlet verilerek şunlar istenecektir:

İtalya ile sulh yapmak, İngiltere ile münasebetleri kesmek, Bulgaristanla hududu Bulgaristan lehine değiştirmek, Selânik ve Patras gibi üsleri Almanyaya vermek, ordusunu terhis etmek.

RADYO GAZETESİNİN MÜTALEASI

Ankara Radyo Gazetesi dün gece şunları söylemiştir:

«Almanların Bulgaristanda yaptıkları hazırlıklara mukabil Yunanistanda büyük bir sükûn hüküm sürmektedir. Yunanlılarda karar yerimş insanların inanlı huzuru göze çarpmakladır. Yunanlılar bütün kuvvetleriyle Arnavutlukta çarpışmakta ve yeni muvaffakıyetler kazanmaktadırlar.»

TÜRKİYENİN KORKUSU YOKTUR

Nevyorkta çıkan Nevyork Post gazetesi de şöyle yazıyor: «Ne Yunanistan, ne Türkiye, korkuya kapılmıyacaklar ve Balkanlarda bir ordunun işgesi gibi en korkunç meşelelerden birisi ile karşı karşıya bulunan Hitlerin önünde teslim olmıyacaklardır. Bütün bu gürültüler arasında, Hitlerin Yunanistana, Boğazlara ve Türk arazisine karşı tehditlerinin hakikatte nereye kadar varabileceğini çok sarih surette görebilecek vaziyetteyiz.

Türkiynin, tehditlere ve diplomasilere dayanan Alman istilâsına karşı mukavemet hususundaki azmine gelince, bu, Nazilerin çıkardığı bütün gürültülere ve plânlarını perçinlemek için gösterdikleri bütün gayretlere rağmen malûm ve müsbettir.

Valiyi ziyaret

Almanyanın şehrimiz baş konsolosu Fon Zaydel dün Vilâyete gelerek Vali ve Belediye Reisi B. Lûtfi Kırdarla bir müddet görüşmüştür.

Hariciye Vekilimiz geldi

(1 inci Sahifeden Devam)

Lûtfi Kırdar ile diğer zevat tarafından karşılanmış ve doğruca vapurla İstanbula geçerek Taksimde Ayaspaşada Gümüşsuyu caddesindeki Mehmetbey apartımanında biraderinin dairesine gitmiştir.

Merhum Bay Rüştünün cenazesi öğleye doğru büyük bir kalabalığın **iştirakile apartımandan kaldırılmış ve Beyazıt camiine getirilmiştir. Namazı burada kılınıp** Edirnekapıdaki **Şehitliğe defnolunacaktır.**

Hariciye Vekilimiz Şükrü Saracoğlunun bu akşam Ankaraya dönmesi muhtemeldir.

SON TELGRAF— Hariciye Vekilimize ve ailelerine bu acı kayıptan dolayı en derin ve samimî teessür ve taziyetlerimizi bildiririz.

Son Telgraflar

Bir Yunan gazetesinin Hitlere açık mektubu

Atina 9 (A.A.)— BBC. Kathemerini gazetesi, Mösyö Hitlere yazdığı açık mektupta, ezcümle şöyle diyor:

«İtalyanlar bize taarruza başladıkları vakit, bir yardım arıyorduk ve Hitlere müracaat etmek istiyorduk, fakat o vakit Floransada idiniz. İngilizlere müracaat ettik ve bize garanti verdiler.

Bu itibarla, tehlkeli zamanımızda bize yardım eden ve bizim için kanlarını döken İngilizleri memleketimizden nasıl tardedebiliriz?. Bunu asla yapamayız.

Cihana yaşamasını öğrettiğimiz gibi, nasıl ölmesini de öğretmeğe azmettik.

İran Şahının doğum yıldönümü

Dost ve kardeş İranın Büyük Lideri Alâ Hazreti Hümayun Şehinşah Rıza Şah Pehlevinin doğum yıldönümü münasebetile, 15 mart Cumartesi günü saat 17,45 de İran general konsolosluğunda bir resmi kabul yaplacak ve İran general konsolosu Bay Behnam tebrikleri kabul edecektir.

Bir hırsız mahkûm oldu

Beyoğlu, İstanbul ve diğer bazı semtlerde müteaddit hırsızlıklar yapan Rıza isminde bir hırsız Adliyeye verilmiş ve Asliye 8 inci ceza mahkemesi tarafından 7 yıl 4 ay 20 gün hapse m[illegible]m olunmuştur.

SPOR

Bugünkü maçlar

Millî küme hazırlıkları vesile**sile dört klüp arasında tertip olunan maçlara bugün Beşiktaşta Şeref stadında başlanmaktadı**

Bu meyanda bugün ilk maçı Beşiktaşla İstanbulspor, ikinci maçı da Galatasarayla Fenerbahçe takımları yapacaklardır. Lik şampiyonu Beşiktaşın, lik dördüncüsü ile yapacağı maç, iki takım arasındaki kuvvet farkına nazaran büyük bir alâka uyandırmıştır.

Tiyatronun yaz tatili

Şehir Tiyatrosu önümüzdeki ayın 1 inden itibaren mevsim tatiline başlıyacaktır.

Artistler 4 nisandan itibaren 12 vilâyette turneye çıkacaklardır.

Meclis yarın açılıyor

(1 inci Sahifeden Devam)

devrolunması, muahedeler mucibince memleketimzie gönderilecek müttefik askerî kuvvetlerin Devlet Demiryolları, Denizyolları ve Devlet limanları vasıtalarından istifadelerinde alınacak ücretler hakkındaki kanun lâyihalarile birlikte Türkiye - Fransa dostluk muahedeleri ve müşterek beyanname protokolunun tasdikine dair olan kanun lâyihasının geri verilmesi hakkındaki Başvekâlet tezkeresi ve 15 yaşını bitirmemiş çocukların sinemalara, dans yerlerine alınmaları hakkındaki kanun teklifi bulunmaktadır.

Diğer taraftan Parti Grupu da evvelce bildirildiği gibi salı günü toplanacaktır. Hariciye Vekilinin tatil devresi esnasında haricî hâdiselerin inkişafları hakkında Parti Grupunda izahat vermesi ve Başvekilimizin de yeni malî yıl bütçesile haricî vaziyet hakkında Meclisin çarşamba günkü içtimaında beyanatta bulunmaları çok muhtemel görülmektedir.

Millî Müdafaa Vekâleti

(1 inci Sahifeden Devam)

kazak, üç yüz yirmi beş bin yün çorap, yüz yirmi bin pamuklu, yetmiş beş bin yün eldiven ve elli bin muhtelif eşya Ordu Birliklerine taksim ve erata tevzi edilmiştir.

Bu teberrüata tehalükle iştirak eden ve bu vesile ile de orduya karşı derin alâka ve muhabbet gösteren sayın yurddaşlara ve bu işte kıymetli yardımları sebkat eden Kızılay ve diğer hayır cemiyetleri başkan ve işyarlarına teşekkür olunur.»

Edenin Türkiyeyi ziyareti dostluğu takviye etti

Kahire 9 (A.A.)— BBC. Mösyö Edenin Türkiyeye vaki olan ziyareti münasebetile, müsait mahfillerde beyan olunduğuna göre, bu ziyaret, Türkiye ve İngiltere arasındaki dostluk ve emniyet hislerinin takviyesine hizmet etmiş Almanların Balkanlarda yaratmak istedikleri emniyetsizlik teşebbüslerine bir cevap teşkil etmiştir.

İngiltereye yardım kanunu

(1 inci Sahifeden Devam)

lâyihaların reddinden sonra, 31 reye karşı 60 rey ile kabul edilmiştir.

Proje, pazartesi günü yeniden Mümessiller Meclisine gönderilecek ve ağlebi ihtimale göre, ayni gün Mösyö Ruzvelt tarafından imzalanarak kanun hükmüne girecektir.

Hükûmetin, mukaddema projede bazı tadilâtı kabul etmesine rağmen, projenin ruhu tamamile muhafaza edilmiştir.

Bunun en mühim maddesi, Mösyö Ruzveltin, Amerikanın müdafaası için münasip gördüğü herhangi bir memlekete harp malzemesi göndermekte salâhiyettar olmasıdır.

Kabul edilen başlıca tadilât şunlardır:

1— Mösyö Ruzvelt, kendisine verilen salâhiyetlerin istimal tarzından kongreyi haberdar etmesi.

2— Bu salâhiyetlerin 30 haziran 1943 yılına kadar muteber olması.

Nakzedilen bir dâvâ

Bundan beş sene evvel, Tophanede Ford Fabrikasında vukua gelmiş olan kaçakçılık suçluları hakkında Beşinci Asliye Ceza Mahkemesi tarafından verilmiş olan beraet kararı Temyizce nakzolunmuştur. Bu davanın nakzen rüyetine Çarşamba günü kaçakçılık davalarına bakan Beşinci Asliye Cezada başlanacaktır.

Antakyada hava denemesi

Dün Antakyada hava taarruzuna karşı pasif korunma denemesi yapılmıştır. 75 dakika süren deneme esnasında ekipler ve gençlik teşkilâtı vazifelerini tam bir muvaffakıyetle yapmış, halk sükûn ve intizam içinde sığınaklara girmiştir.

İhrac edilen mallar

Bu hafta içinde harice dokuz bin lira kıymetinde 2500 kilo kuru koza, on altı bin beşyüz lira kıymetinde 8000 kilo ipek döküntüsü ve altı bin beşyüz lira kıymetinde ham ipek ihraçedilmistir

ipe kihraç edilmiştir. İpek ve koza ihracatımız gittikçe artmaktadır.

DIŞ POLİTİKA

Amerika yardım lâyihası

(2 inci sahifeden devam)

kârı umumiye daima, obstrüksiyon denilen politika manevrasını takbih etmiştir. Çünkü lâyiha, birinci meclisten geçmiş, ikinci meclisin hariciye encümeninden geçmiş ve ikinci meclisin heyeti umumiyesindedir. İkinci meclisin heyeti umumiyesinde de ekseriyet temin etmiştir.

Efkârı umumiyenin de lâyiha lehinde olduğu anlaşıldığına göre, ekalliyeti teşkil eden azalar, halkın takbih ettiği bu obstrüksiyon oyununu oynarken, biraz da kendi siyasî mukadderatlarile oynamaktadırlar. Belki bu, ekalliyetin obstrüksiyon oyununda fazla ileri gitmesine karşı en büyük engeldir.

Herhalde Amerikanın demokrasi mekanizması, zorlamıya gelmez. Görünen ve görünmiyen âmillerin tesiri altında dönen hassas bir çarktır. Onu zorlamıya teşebbüs etmek reaksiyon doğurur. Zamanını beklemek lâzımdır.

Uzerlerinde para bulunan zengin dilenciler!

Üç dilenci daha yakayı ele verdi

Emniyet Müdürlüğü 6 ıncı şube memurları tarafından dün akşam yapılan kontrollerde Eminönünde Ali oğlu Ahmet, Yaşar kızı Hatice, Osman kızı Ayşe isminde üç dilenci yakalanmış, bunlardan ikisinin üzerinde 12 şer lira, diğerinde 6 lira bulunmuştur.

Yine bu kontrollerde tramvaylardan atlıyan 21 kişiye birer lira para cezası verilmiş ve 7 şoför de muhtelif beledî suçlardan tecziye edilmişlerdir.

BUHRAN sınırımıza yaklaşırken

Ankara 9 (Telefonla) — Bugünkü Ulus gazetesi Falih Rıfkı Atayın «Düşüneceğimiz ve yapacağımız şey!» isimli bir başmakalesini neşretmektedir. Bu yazıda, Türk vatandaşlarının ve bilhassa İstanbulla etrafında oturanların fesatçı, bozguncu ve tahrikçi telkinlere karşı her zamandan daha çok hassas bulunmaları lâzım gelen günlerin yaklaşmakta olduğu kaydedilerek şöyle denmektedir:

«Gerçi şunu bilmek kâfidir ki, bizim millî politikamızda değişen veya değişecek hiçbir şey yoktur. Davamız bu vatanı harp facialarından uzak tutmak için elimizden geleni yapmak, ve onun hürriyet ve bütünlüğünü kayıtsız ve şartsız her türlü suikasda karşı müdafaa etmektir. Harp, Ren boylarında iken siyasetimiz bu idi: Hudutlarımızda solurken gene budur. Bizim sulhümüzün devamı harbin sevk ve idaresine, ihtilât ve sirayetlerine hâkim olanların elindedir.

Bununla beraber topyekûn harp usullerinde, cephe gerisini yıkmak, asıl taarruza bazan aylarca tekaddüm eder. Topyekûn harplerden en büyük mücadele kuvvetini millî ittifak en acı zaafı da efkâr kargaşalığı teşkil etmektdir.

Eğer cephemize karşı bir gün tecavüz niyetinde olanlar varsa daha evvel milli ittifakımız üstünde gedik açmağa çalışacaklardır.

Her birimiz, her Türk vatandaşı hürrivet harbi cephesinin bizzat kendisinden, kendi irade, karar ve maneviyatından başlamakta olduğunu bugün her zamandan fazla düşünmeğe mecburdur.»

B. Falih Rıfkı Atay bundan sonra; bu vatan icinde yaşayanların hürriyet ve şereflerini koruyacak her türlü mücadele vasıtaları ve teşkilâtının cihazlandığını, harbe zorlandığımız zaman ne yapacağımızı ve ne olacağımızı ancak bizim bildiğimizi Türk mucizesini bizden başka hiç kimsenin ne tasavvur ve ne de tahmin edebileceğini tebarüz ettirmekte ve bilâhare şöyle demektedir:

«Yapacağımız tek vazife, hükûmetin geceli, gündüzlü hazırlıklarına tam bir itimat ve liyakatle, harpte vazife görür gibi, yardım etmektir. Yarın, nasıl hepimiz ordunun birer parcası olacaksak, bugün millî hazırlanma hükûmetinin birer parcası, bütün mes'uliyetleri ile birer parçası gibi hareket etmeliviz. Harp olacak mıdır, olmıyacak mıdır, yakın mıdır, uzak mıdır? Bize hazırlık ve istihsal gayretlerimizin bir ânını kavbettirecek bu türlü suallere kulak dahi vermiyeceğiz. Türke has karar ve Türke has şevk icinde, Sefe ve Hükûmete bağlı, isimize bakalım.»

MAHKEMELER

(3 üncü sahifeden devam)

dinleyip de senden ayrılmazsa, onu da reddederim.. Seni de ortaklıktan koğarım.. Elele verip sürünün artık!.

İşi daha azıtacak gibi görünüyorlardı. Yeniden kavga edebilirlerdi. Hem sebep, hem de şahit olmamak için:

— Allaha ısmarladık! Bile demeden, koridorun öbür ucuna doğru yürüdüm.

★ Efgan Büyük Elçisi Feyiz Muhammet Han, dün tedfin merasimi yapılmış olan Diyanet İşleri Reisi Rifat Börekçinin cenazesine göndereceği çelenk bedeli olan 100 lirayı Türk Hava Kurumuna tesdi etmiştir.

Harb Ve Casusluk Tefrikası

Bilen idam olunur

Yazan: **M. ATLI** Tefrika No. 31

Anna, elindeki kartı okurken hayretle yüzüme baktı

Oh!. Bu kelime o akşam beni, ne kadar rahatlandırmış, ne kadar mes'ut etmişti.

Fakat, hâdiseler durmadı. Dünyada kopacak fırtınaları haykırmak istiyorlarmış gibi hâdiseler bize dehşetle saldırmaktaydılar.

O gece, hayatımızın son mes'ut gecesiydi, son...

Zira hemen ertesi günü, dünyanın en feci esrarı içine tamamile yuvarlanmış bulunuyorduk.

VI

Dünyanın en garip bir teklifi karşısında..

Zira Varşovaya henüz ayak basmamış olmamıza rağmen garip, şaşırtıcı darbeler âdeta başımıza yağmağa başlamış bulunuyordu.

O sabah, henüz uyanmıştık ki kapımızın vurulmasını müteakip yine o şişman, yağlı kırmızı otel garsonu ayni yılışık tebessümile göründü. Elinde yine içinde bir kart dö vizit bulunan ayni tepsiyi aynı şekilde tutuyordu.

Herif sabah sabah yine karşımızda görününce fena halde hiddetlenmekten kendimi alamamıştım.

Anna'nın, yine birdenbire ürperdiğini gördüm. Bizim telâşımıza zerre kadar kulak asmıyan şişman otel garsonu ise, operet oynarmışcasına şatafatlı bir reveransla büküldü..

Kendimi tutamaksızın :

— Bay garson!. dedim. Hayır ola? Yoksa bu seferde de bir çinlinin ziyaretini mi haber vereceksiniz?. Yoksa yine o muhterem japon mu geldi?. Ne istiyorsunuz?..

— Muhterem bay doktor! (garson beni Alman zennettiği için bana gelesiye doktor diye hitap etmekte bir mahzur görmiyordu). Sizi kahvealtınızdan evvel rahatsız ettiğim için aflarınızı dilerim!. Fakat hakikaten tahmin buyurduğunuz gibi mühim bir ziyaret kabul etmeniz rica olunuyor!..

Son derece canım sıkılmış bir halde bağırdım :

— Canım ne ziyareti yine?. Biz buraya bütün Varşovayı kabul etmeye gelmedik, kuzum!..

Parlak kafalı şişko garson elini fırlak göbeginin üstüne koyarak ayni sırıtkan gülüşile :

— Fakat bay doktor!. Bendeniz mazurum!. Çünki ziyaretçiniz o kadar yüksek mevki sahibi, o derece mühim ve şerefli bir zattır ki onun ziyareti otelimiz için müstesna bir haldir!. Sizin için de, zannederim, pek şerefli bir ziyaret sayılır!..

Hayretle garsona yürüdüm.

— Allah Allah! yoksa bu sefer de japon imparatorile mi müşerref oluyoruz?

Dedim.

Garson göbeğini oynata oynata güldü. Sonra gayet ciddî bir tavırla :

— Aman efendim!. dedi. Varşovada zannettiğiniz kadar bol japon bulunmaz! Sizinle görüşmek istiyen zat hiç kimseyle görüşmiyen gayet yüksek ve halis Polonyalı bir muhterem zattır!. Kendilerinin muhterem kartlarını kabul etmek lûtfunda bulununuz!

Garsonun uzattığı tepsiden hayretle kartı alıp baktım.

Fakat karttan bir şey anlıyamadım. Çünki kart Polonya lisanile yazılmıştı

Sırtına penbe bir sabahlık geçirmiş olan ve bizi büyük bir hayret ve endişeyle dinlemekte olan Anna ben kartı okuduktan sonra, heleccanla, kim olduğunu anlamak ister gibi yüzüme baktı.

— Polonya lisanile yazılmış, anlıyamadım, Anna!..

Dedim.

Anna :

— Ver !

Diye eline kartı alıp baktı.

Anna birdenbire, sapsarı kesildiğini gördüm.

Hayretle sordum:

— Kim?.

Anna şaşkın gözlerle ve heleccanla yüzüme bakarak:

— Polonya silâh fabrikaları tröstü genel müdürü!. dedi. Kont Voroçi Sivoroviç!.

— Kont Voroçi Sivoroviç mi?.

Anna sararmış yüzile, elindeki karta o kadar müthiş bir hayret içinde bakıyordu ki kendisini her halde tanıdığına hükmettim.

Fakat hissettiğim can sıkıntısını yenemiyerek sırıtık sırıtık durmakta olan yağlı kafalı şişko garsona döndüm:

— İmparator değilse de, demek, bir Kont!.

Dedim. Ben böyle bir Kont tanımıyorum. Kont da Monte Kristo dan maada!. Ne buyuruyor bu Kont cenapları?.

Garson tekrar bir reverans yaparak:

— Kont cenapları hususi otomobilile yalnız olarak otelimizi teşrif ettiler!. Bu derece mühim bir zatın doğrudan doğruya ekselâns muhterem bay doktorla görüşmiye gelmeleri bir harikulâdeliktir!. Kont hazretleri ekselâns bay doktorla yalnız pek müstacel bir mesele hakkında görüşmek üzere hususi salonda bekliyorlar!.

Şişko garsonun (Kont hazretleri), bana da hemencecik verdiği (ekselâns) payesi gibi lâflar, âdeta, hakikaten bir operet oynamağa başlamışız hissini verdiği için hayli şaşalamıştım.

— Silâh fabrikaları tröstü genel müdürü Polonyalı Kont benimle hususi mi görüşmek istiyor?.

— Evet, ekselâns!.

O vakit, hayretle ve (ne dersin?) manasında gayet heyecanlı bir halde, âdeta donmuş gibi ayakta duran Annanın yüzüne baktım.

Annaya:

— Ne dersin?.

Diye sordum. Zibninde pek mühim şeyler düşünmekte olduğu yüzünden anlaşılan Anna hâlâ zail olmamış bir hayretle:

— Ooo!. Görüş!. Görüşmelisin..

Diye mırıldandı.

Şişko otel garsonuna döndüm:

— Ekselâns! dedim. Bu Kont cenapları neredeler?.

— Hususî salonda bekliyorlar, ekselâns Her doktor!.

— Peki, lûtfen beni yanına götürünüz!.

— Yavol!.

Annaya döndüm.

— Muhavereyi kısa keserim! Merak etme!.

Diyerek önümde parıl parıl çıplak kafasile eğilmiş olan, bu hâlâ Metr dotel olmak hevesine erişememiş şatafatçı garsonun önünden yürüdüm.

Asansöre atlayıp 2 inci kata indik. Asansörde hakikaten garip bir heyecana kapılmaktan kendimi alamamıştım.

Polonyanın bu kadar şatafatlı unvanlar sahibi büyük bir endustri adamının benim gibi birisile, tâ ayağıma kadar gelerek, acele görüşmek istemesindeki sebep ne olabilirdi?.

Şişko garsonun fırlak göbeğini sallıya sallıya yürüyerek, önümde, bir salonun kapısını açtığı zaman içeriye helecan ve hayretle bakmaktan kendimi alamadım.

Şişko Metr dotel budalası garson yerlere kadar eğilmişti.

Muhteşem bir büronun yanında, büyük bir koltukta oturmakta olan beyaz bıyıklı, uzun boylu, gayet ciddî yüzlü vakur bir adamın bizi görür görmez ayağa kalktığını gördüm.

Gayet ciddî ve mağrur olduğu ilk nazarda görülen bu adamın uzun gaga burnu üzerinde bir gözlük parlamakta idi.

Şişko garson - âdeta doğrulmadan - öyle iki kat, geri geri yürüyerek dışarıya çıktı ve kapıyı yavaşça kapadı.

Hemen bu zata doğru ilerledim.

Kısa bir selâm ve almanca olarak:

— . Zannederim, muhterem Kontla müşerref oluyorum..

Dedim.

(Arkası var)

Şehir tiyatrosu

TEPEBAŞI DRAM KISMINDA

Bu akşam saat 20,30 da

MEŞALELER

İstiklâl caddesinde Komedi kısmında

KİRALIK ODALAR

BÜYÜK TARİHİ TEFRİKA:

BÜYÜK HARPTE DÖNEN DOLAPLAR

Yazan: İskender F. SERTELLİ — No. 51

Allahüekber dağının sırtlarında üç günde eriyen bir kolordumuzu o hale getiren mes'ulleri tarih nasıl affedebilirdi ?

Orduya ayın on birinci akşamı (Vertenek - Beyköy) hattını tutacağına dair yazdığı rapora da imtisal etmiyerek, büyük kısmı teşkil eden iki fırkasile zayıf Rus artçılarının peşine takıldı; onlarla oyalandı ve nihayet Kosor, Arsenek üzerlerinden yürümek ve (Allahüekber) i aşmakla kuvvetlerini yukarıda izah eylediğimiz şekilde eritmeğe mecbur ve mahkûm oldu.

Kolordu yalnız otuz ikinci fırkasını Vertenek'e sürmüş ve fakat bu fırkanın yolların icaplarına uymak lüzumunu hissederek, Sarıkamışa gitmek üzere (Bardız) yolunu tercih etmişti.

Diğer taraftan orduya kumanda eden Başkumandan vekili de dokuzuncu kolorduyu (Bardız) istikametinde sürüklemiş ve ayın on ikinci gecesi (Bardız) da ordunun müstakbel gülerini hareketleri tetkik ve mütalea edilirken, onuncu kolordunun (Sarıkamış) önlerine vardığı mülâhazasile 12 inci günü dokuzuncu kolordunun (Bardız) a varmış olan kıt'alarile Sarıkamış istikametinde yürünülmek kararı verilmişti.

Onuncu kolordunun oyalanması ve hâdiselerin saiklerile uzun istikametler üzerinde yürümesi kolordunun Sarıkamış önlerine gelmesini geciktirmişti.

Dokuzuncu kolordu ayın 12 inci günü akşamı Sarıkamış önünde düşmana çattığı zaman, onuncu kolordu büyük kısımlarile daha (Olti) yakınlarında (Harap Kale) ve (Penek) civarlarında oyalanıp duruyordu. Ayın 13, 14 ve 15 inci günleri dokuzuncu kolordu Sarıkamış önlerinde yalnız kalmıştı; ve ayın on ikisinde başlamış olup 14 üncü günü akşamına kadar devam eden parça parça taarruzlarile eridi. (1)

Buna mukabil düşman cenuptan mütemadiyen takviye kıt'aları alıyor ve kuvvetleniyordu.

Dokuzuncu kolordunun zâfa düşmesi sebeplerinden birisi de ileri harekete başladığı günden itibaren kuvvetlerinin mühim bir kısmını muhtelif sebep ve maksatlarla geride bırakması ve Sarıkamış muharebelerinde bu kuvvetlerden istifadeye imkân bulunmaması idi.

Dokuzuncu kolordunun Sarıkamış önünde yalnız kalması dolayısile hareketi mütemadiyen tesri edilen onuncu kolordu ise ayın on beşinen günü akşamı geç vakit 31 inci fırkasile ve adeta enkaz halinde Sarıkamış önlerine gelebilmiş ve fakat (Yagbasan) ateş yağmuruna uğrıyarak ciddî zayiata duçar olmuştu.

31 inci fırka da ayni gün Alisofi Posat'a kadar ilerledikten sonra, Kars istikametini temin etmek üzere Yolgeçmez, Karahamza ve Divrik mıntakasında dağılmıştı.

10 uncu kolordunun böyle dağınık hareket ve konuşu Sarıkamış önündeki umumî vaziyetle hiç de kabili telif değildi. Yan teminine tahsis edilen kuvvet; demiryolları birkaç noktadan tahrip edilmiş ve iki piyade bölüğü ile takviye edilmiş bir süvari alayı yan tarafa yerleştirilmiş olduğu için çok görülüyordu. Bu tertip, kendisinden ciddî yardım beklenilen ve az zamanda kat'i netice almağa koşan bir kıt'a için doğru olamazdı.

Görülüyor ki, gerek dokuzuncu ve gerekse onuncu kolordular hiç bir zaman ne kat'i netice mahallinde birlik temin etmeğe ve ne de yine burada kendi birliklerini bir araya getirmeğe muktedir ve kabiliyetli olmuşlardır. Bu dağınık kuvvetlerden hiçbir şekilde istifade edilememiştir.

İşte, bu sebeptendir ki, Sarıkamış etrafında içe sinen ve muvaffakiyetle tetevvüç eden bir meydan muharebesi olmamıştır. Yapılan bütün muharebelerde azim ve iradeye dayanan ve hasmı tabii bir vaziyete düşüren şekilden daima uzak kalınmış ve hasmın nereden tesiri hissedildi ise ona karşı koymak sistemi ıztırarî bir şekilde tecelli etmiştir.

Sarıkamış muharebelerini idare eden kudret ve zekâların bu ufak kaideleri bilmiyecek, görmiyecek kadar basit olduklarına ihtimal vermek elbette ne mümkün, ne de doğru olur.

Şu halde hüküm ne olmalıdır?»

Bu hükmü, yine çok kıymetli askerî görüş ve tahlillerile Sarıkamış muharebelerini tetkik eden bu muhterem kumandanın ağzından dinliyelim:

(Arkası var)

(1) «Düşmanın bir yandan mütemadiyen takviye kıt'alarile kuvvetlenmeğe başladığı o günlerde, vaziyetimizi kurtaracak mevzilere hâkim bulunduğumuz halde zaten zayıf olan bu noktadaki kolordunun fasılasız taarruzlarına devam ederek, nihayet hiçbir imdat kuvveti yetişmeden eriyip gitmesi, Başkumandan vekilinin tarih muvacehesinde hiçbir zaman af ve müsamaha kabul etmez cinnetlerinden biri idi. Biribirinden haberi olmıyan iki kolordudan birinin mütemadiyen taarruz halinde eriyip mahvolması, diğerinin dağınık ve atıl bir halde biraz geride oyalanıp kalması talihsizlik değil, ancak idaresizlik kelimesiel tavsife değer hatalardandı.»

Emniyet Sandığı Müdürlüğünden:

Zekiye Aya namına tevdiatta bulunan annesi Saliha Hediye Aya 27.1.940 tarihinde Sandığımıza bıraktığı para için verilen 52387 numaralı Bonoyu kaybettiğini söylemiştir. Yenisi verileceğinden eksisinin hükmü olmıyacağı ilân olunur.

Sahip ve Başmuharriri: Etem İzzet Benice
Neşriyat Direktörü: Cevdet Karabilgin
«SON TELGRAF» MATBAASI

Fatih Sulh 3 üncü Huhuk Hâkimliğinden:

Vefat tarihi	Adı ve memleketi
7/9/940	Mümin Gimer Mustafa. Büyükçekmece
14/9/940	Şevki Gölge Ahmet. Gaziantep.
25/9/940	Recep Okan Ahmet. Ayancık.
26/9/940	Muhlis Akcan Ferhat. Erzurum.
30/9/940	Ahmet Karıbıyık Musa. Manisa.
2/10/940	Emine İsmail. Bartın.
5/10/940	Şevki İçten Hüseyin. Sürmene.
6/10/940	Harun Dalgıç Hasan. Sürmene.
12/10/940	Mehmet Tiryaki Osman. Gerede.
12/10/940	Hasan Güney Ömer Lûtfi. İstanbul.
14/10/940	Şevket Uçan Rifat. Bulgarya.
16/10/940	Emin Dağıdır Emin. Safranbolu.
19/10/940	Osman Bayrak Ahmet. Lüleburgaz.
21/10/940	Mehmet Yıldırım Ahmet. Burhaniye.
23/10/940	Etem Eker Mehmet. Burhaniye.
24/10/940	Şaban Örencik Halil. Selânik.
27/10/940	Arif Başaran Hasan. Çatalca.
28/10/940	Ali Gürçay Halim. Manisa.
28/10/940	Lûtfi Başsoy Mehmet.
29/10/940	Halide Coşkun Hayri. Yanya.

Berveçhi bâlâ Gureba hastanesinde vefat edenlerin ilân tarihinden itibaren alacak ve borçlularının bir ay ve iddiayı veraset edenlerinin üç ay içinde mahkememize müracaat etmeleri aksi takdirde terekelerinin Hazineye devredileceği ilân olunur. 941/24 T.

Soğuğa karşı tedbir alınız

Yalnız sıkı giyinmek kâfi değildir. Cebinizde bir kaşe

GRIPIN

de bulundurunuz!

BAŞ ve DİŞ NEZLE GRİP — GRIPIN — BÜTÜN AĞRILARA KARŞI

GRIPIN

Üşütmekten mütevellit baş, diş, adale ağrılarile kırıklığı ve emsaline karşı en seri, en kat'i tesirli ilâçtır.
Lüzumunda günde 3 adet alınır. Taklitlerinden sakınınız ve her yerde pullu kutuları ısrarla isteyiniz.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ

Ziraat Bankası

Kuruluş Tarihi: 1888
Sermayesi: 100,000,000 Türk Lirası
Şube ve Ajans adedi: 265

Ziraî ve ticari her nevi banka muameleleri

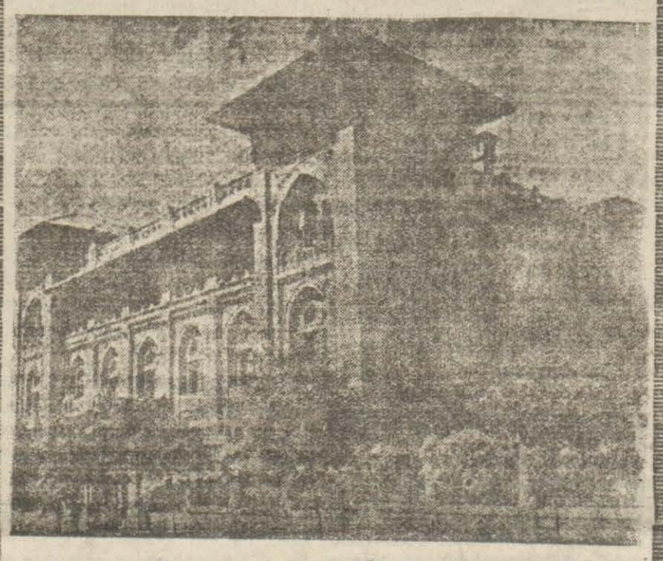

Para Biriktirenlere

28.800 Lira İkramiye Veriyor

Ziraat Bankasında kumbaralı ve ihbarsız tasarruf hesaplarında en az 50 lirası bulunanlara senede 4 defa çekilecek kur'a ile aşağıdaki plâna göre ikramiye dağıtılacaktır.

4	adet	1.000	Liralık	4.000	Lira
4	»	500	»	2.000	»
4	»	250	»	1.000	»
40	»	100	»	4.000	»
100	»	50	»	5.000	»
120	»	4	»	4.800	»
160	»	20	»	3.206	»

DİKKAT: Hesaplarındaki paralar bir sene içinde 50 liradan aşağı düşmiyenlere ikramiye çıktığı takdirde % 20 fazlasile verilecektir. Kur'alar senede 4 defa: 1 Eylûl 1 Birincikânun, 1 Mart ve 1 Haziran tarihlerinde çekilecektir.

Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme U. İdaresi İlânları

Muhammen bedeli 1609 lira olan muhtelif kalınlık ve evsafta 752 kilogram sicim açık eksiltme usuliyle satın alınacaktır.

Münakasa 24 Mart 941 Pazartesi günü saat 11 de Sirkecide 9. İşletme binasında A. E. Komisyonu tarafından yapılacaktır. İsteklilerin aynı gün ve saatte 120,68 lira teminat ve kanuni vesaikle komisyona müracaatları lâzımdır.

Şartnameler parasız olarak komisyondan verilmektedir. (1802)

Orman Fakültesi Alım Satım Komisyonu Başkanlığından:

Cinsi	Miktarı	Muhammen Fi.	Muhammen Tu.
Takım Elbise	113 Ta.	28 Li.	3164 Li.
Muvakkat Teminatı:	238 Li.		
İhale :	14/3/1941 Cuma Saat 14		

Orman Fakültesi Talebesi için 113 Takım Elbisenin yukarıda yazılı gün ve saatte Beyoğlu Liseler Muhasebeciliği Dairesinde eksiltmesi yapılacaktır. Kumaş ve harç nümunelerini ve Şartnameyi görmek istiyenlerin Büyükdere Bahçeköy Orman Fakültesine müracaatları. (1468)

KARAOĞLAN

ODEON

Müzeyyen Senar Aziz Şenses

ODEON PLAKLARINDA No: 270422

NE YEMEK YAPAYIM ?

Salçalı köfte

Malzeme: Yarım kilo kıyma, bir iri soğan, bir demet maydanoz, bir çorba kaşığı yağ, iki çorba kaşığı domates salçası, bir yumurta, iki çorba kaşığı un.

Yapılışı: Et ile kıyılmış soğanı, ve yumurtayı karıştırmalı. Sonradan bol domates salçası katılacağına göre, tuzu pek az koymalı. Köfteyi hazırlamalı ve dinlendirmeli. Bir sahana yağı koyup eritmeli. İçine unu katmalı. Tahta kaşıkla ezip karıştırarak unu biraz sarartmalı. Domates salçasını bir buçuk bardak sıcak suda ezmeli ve mütemadiyen karıştırarak unun üzerine dökmeli. Tekrar kaynamağa başlahınca, kıyılmış maydanozu içine katıp bir defa karıştırmalı ve köfteleri birer birer salmalı.

Hep birden yirmi beş dakika hafif ateşte kaynatmalı ve mümkünse piştiği kapta sofraya getirmeli. İndirileceği zaman içine ik çorba kaşığı şarap katılırsa, daha iyi olur.

Malzeme: Yarım kilo kuru bakla, 250 gram ceviziçi, iki dilim ekmek içi, tuz, kırmızı biber, bir fincan zeytinyağı.

Yapılışı: Baklaları birkaç saat su içinde bırakılarak gevşiyen kabukları ayıklamalı. Tuzlu suda haşlanarak yumuşatılır. Ekmek içi suya batırılır. Islatıldıktan sonra sıkılır. ceviz içi havanda veya kıyma makinesinde ezilir, ekmek ile iyice karıştırılır ve iki bardak su veya etsuyu ile sulandırılır. Tuz ve kırmız biber katılır. İki üç taşım kaynadıktan sonra içine bakla salınır ve beraber bir taşım kaynatılır. Sıcak veya soğuk yenebilir.

1941 İkramiyeleri

T. İş Bankası
1941 Küçük Tasarruf hesapları İkramiye plânı

1 adet	2000	Liralık	=	2000.—	Lira
3 »	1000	»	=	3000.—	»
2 »	750	»	=	1500.—	»
4 »	500	»	=	2000.—	»
8 »	250	»	=	2000.—	»
35 »	100	»	=	3500.—	»
80 »	50	»	=	4000.—	»
300 »	20	»	=	6000.—	»

Keşideler: 4 Şubat, 2 Mayıs, 1 Ağustos. 3 İkinciteşrin tarihlerinde yapılır.

Kadıköy Vakıflar Direktörlüğü Ilânları

Muhammen Kıymeti Lira K.	Muvakkat Teminatı Lira K.	semti	Mahallesi	Sokağı	Numarası	Cinsi
622 00	4 67	Üsküdar	Selimiye	Şerif kuyusu	53 No. taj 57	Ahşap 4 odalı ve bahçeli evin tamamı
387 00	29 02	»	Hace Hesna hatun	Servilik	100	Ahşap 5 odalı ve bahçeli evin tamamı
353 68	26 53	Kadıköy	Osmanağa	Vişne	7	118 metre murabba arsa ve üzerindeki barakanın tamamı
3268 25	245 12	»	Caferağa	Moda	96/98	227 metre murabba arsanın tamamı
574 50	43 09	»	»	»	92/94	57,50 metre murabb arsanın tamamı

Yukarda cins ve mevkileri yazılı gayri menkullerin mülkiyeti açık arttırmaya çıkarılmıştır. İhaleleri 17.3.941 Pazartesi günü saat 14 dedir. İsteklilerin % 7,5 teminatlariyle Akarat Kalemine müracaatları. (1581)

Sultanahmet Birinci Sulh Hukuk Hâkimliğinden:

Hazine tarafından Küçükpazar Caddesi 292 No. lı dükkânda Nikolaki Kiryako aleyhine açılan 53 lira 75 kuruş alacak davasında mumaileyh yukarıda yazılı adreste bulunamadığından gıyabında tetkikat icra kılınmakta olduğundan muameleli gıyap kararının 15 gün müddetle 22 ikincikânun 941 tarihinde mahkemeye gelmesi hakkında ilânen tebliğ edildiği halde yine muhakemede hazır bulunmadığından bu kere istenilen meblâğın davalının işgal ettiği aylara ait olmadığına dair müddei tarafından yemin teklif edilmiş olmakla mumaileyhin muhakemenin muallâk bulunduğu 28/3/941 tarihine müsadif cuma günü saat 10,30 da yemin etmek üzere gelmesi aksi takdirde yeminden kaçınmış ve vakıaları kabul etmiş addolunacağına dair 15 gün müddetle tebligat icrasına ecri misil keyfiyetinin düşünülmesine karar verilmiş olduğundan mezkûr gün ve saatte mahkemede yemin için hazır bulunmanız ilânen tebliğ olunur. 941/100

TAKVİM

MART 1941
PAZAR
9

Ay 3 - Kasım 122

Vasatî sa. d.	Vakit	Ezanî sa. d.
7 22	Güneş	12 13
13 25	Öğle	7 16
16 41	İkindi	9 31
19 09	Akşam	12 00
20 38	Yatsı	1 30
5 44	İmsak	10 35

Musikî San'atkârları Cemiyetinden:

Cemiyetimizin Hey'eti Umumiyesi 12/3/941 Çarşamba günü saat 14 de 16 ya kadar Türbede Esnaf Cemiyetleri merkezinde içtima edeceği âzayı muhteremeye ilân olunur.

Ruzname: 940 senesi hesabatının tetkik ve ibrası — Hey'eti İdarenin intiharı seçilmesi.

RADYO TEKNİK

Radyonuz Bozuldu mu ?

RADYO-TEKNİK'e

Telefon ediniz : 41264

Radyonuzu evinizden aldıracak ve «Oscillographe» sayesinde yeni bir hale ifrağ edecektir.
FİAT VE İŞÇİLİK rekabetsizdir.
TAMİRAT BİR SENE teminathdır.

RADYO TEKNİK

P. Perrin ve V. Kornfilt (Mühendis) Beyoğlu İstiklâl Cad. 285 geçidinde

İLÂN

Sultanhamamında Havuzlu hanındaki V. KORNFİLT Radyo atölyesi, RADYO — TEKNİK Ş. tine nakletmiştir. Mezkûr atölye tarafından vaktile temin edilen garantiler şirketçe tasahhüt edilmiştir.

İstanbul Asliye Mahkemesi 8 inci Hukuk Daıresinden:

Mukaddema Gönende sabık sandık emini Hasan evinde mukim iken halen ikametgâhı meçhul bulnuan Serefpaza:

Davacı mimar Muzaffer tarafmdan aleyhinize teşvikiyede Ahmetbey sokağında kâin eski 6 ve yeni 12 numaralı arsanın Ahmetbey sokağındaki cepheyi ihtiva eden kısmından 67, 71 metre murabbaı kısmına tecavüz edildiği iddiasiyle açılan men'i müdahale davasında:

Tarafınıza tebliği muktazi davetiyenin ikametgâhınızın meçhul olmasına binaen usulün 142 inci maddesi mucibince ilânen tebliğine karar verilmiş olduğundan muhakemenin muayyen olduğu 25/4/941 Cuma günü saat 11 de mahkemede bil'asale veya bilvekâle hazır bulunmanız ve aksi takdirde muhakemenin gıyabınızda devam edeceği ve davetiyenin bir nüshasının da mahkeme divanhanesine tâlik edildiği tebliğ makamına kaim olamk üzere ilân olunur. 939/126

İzona
SAÇ SABUNU
Saçlarınızı muhafaza için harikûlâde tesirini ilk kullanışta göreceksiniz.
30 Kuruştur

RADYO

9 Mart 1941

Saat 18.00 Program ve memleket saat ayarı.

18.03 Müzik: Radyo caz orkestrası (İbrahim Özgür idaresinde)

18.50 Müzik: Peşrevler, saz semaileri ve şarkılar oyun havaları.

19.30 Memleket saat ayarı, ve ajans haberleri.

19.45 Müzik: Eski Kâğıthanede yarı msaat.

20.15 Müzik: Handel ve Debussy sonatlar. Violonist: Gilbert Back. Pianist: E. Zuckmayer.

20.45 Müzik: Solist okuyucular.

21.15 Konuşma.

21.30 Temsil: Devlet Konservatuarı tiyatro şubesi talebeleri tarafından, Rejisör: Karl Ebert.

22.30 Memleket saat ayarı, ajans haberleri ve ajans spor servisi.

22.50 Müzik: Dans müziği (Pl.)

23.25/23.30 Yarınki program ve kapanış.

Göz Hekimi
Dr. Murat Rami Aydın
Beyoğlu - Parmakkapı, İmam sokak No. 2 Tel. 41553
Muayene ve her türlü göz ameliyatı fıkaraya parasızdır.

Çocuk Hekimi
Dr. Ahmed Akkoyunlu
Taksim - Talimhane Palas No. 4
Pazardan maada her gün saat 15 den sonra. Tel: 40127